

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX.: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

PERIODICALS
October 14, 1997

Vol. LXXXVII Kaina 75 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, SPALIS — OCTOBER 14, 1997

Nr. 202

Rinkimų komisijos pirmininkas neketina atsistatydinti

Vilnius, spalio 13 d. (BNS) — „Per savaitgalį viską apmąstau ir nutariau neatsistatydinti“, pirmadienį žurnalistams sakė Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas Zenonas Vaigauskas, kuris norėjo tai padaryti dėl Vilniaus apygardos teismo sprendimo, įpareigojusio šią komisiją išduoti rinkimų parąšų rinkimo lapus kandidatui ir prezidentus Valdui Adamkui.

Iš karto po teismo sprendimo, pakeitusio ankstesnį VVRK nutarimą, Z. Vaigauskas sakė rimtai svarstysiąs atsistatydinimo galimybę. Pasak jo, atsistatydinimas būtų „lyg akibrokštas teismui ir jo sprendimui“. Z. Vaigauskas sakė, kad teisineje valstybėje visiš-

kai normalu sprendimus nagrinėti teisme.

Jis nenori atsistatydinti ir žinodamas apie Seimo Centro sąjungos frakcijos rengiamą pareiškimą dėl nepasitikėjimo juo.

„Atsistatydinimas reikėtų, kad iš anksto sutinku su visais priekaištais“, sakė VVRK pirmininkas. Jis įsitikinęs, kad per pirmą V. Adamkaus pareiškimo svarstymą nepertęgė „nei įstatymų, nei padarumų ribų“.

Z. Vaigauskas atsakė komentuoti teismo sprendimą dėl V. Adamkaus kandidatavimo rinkimuose. „Neturiu teisės to daryti, nes tai taptų rinkimų agitacija“, sakė VVRK pirmininkas.

Liucija Baškauskaitė sieks Konstitucinio teismo sprendimo

Eltos nuotr.: Liucija Baškauskaitė

Vilnius, spalio 13 d. (BNS) — Vyriausiosios rinkimų komisijos ir Vilniaus apygardos teismo sprendimu rinkimais šiuo metu prezidento rinkimuose netapusi antropologijos profesorė Liucija Baškauskaitė ruošia kreipimąsi į Konstitucinį teismą. Ji ketina išsiaiškinti, ar formali priesaika, duota gaunant kitos valstybės pilietybę, gali būti klytumi, siekiant valdžios posto Lietuvoje.

Kadangi ji grynai formaliai neatsisakė priesaikos JAV, duotos gaunant pilietybę, L. Baškauskaitė nebuvo leista kandidatuoti prezidento rinkimuose. Kiti užsienio lietuvių atstovai, tiek keldami savo kandidatūras prezidento rinkimams, tiek pernai prieš rin-

kimus į Seimą, pasinaudojo prieštarais Lietuvos įstatymais ir įvykdė reikalavimą susijusiems su priesaika JAV. Tačiau jie nepradėjo formalios šios priesaikos, o automatiškai — ir JAV pilietybės atsisakymo procedūras.

Pirmadienį L. Baškauskaitė derino kreipimosi į Konstitucinį teismą tekstą su teisininkais, o antradienį ketina pasiūlyti pasirašyti jį Seimo nariams. „Tikiuosi, atsirastis tie 29 dori parlamentarai, kurie panorės pagaliau apibrėžti, ką reiškia priesaika kitai valstybei“, sakė žurnalistams L. Baškauskaitė.

Ji sakė, kad jai labiausiai padeda Seimo Žmogaus ir pilietybių teisų komiteto pirmininkas Emanuelis Zingeris.

L. Baškauskaitė taip pat minėjo, kad kylančios klytos užsienyje gyvenantiems lietuviams prieštarauja ir šiemet įsigaliojusiai Lietuvoje Jungtinių Tautų pabėgėlių Konvencijai. Pagal ją, politiniu pabėgėliu kitoje valstybėje tapęs asmuo gali grįžti ir būti pilnavertis pilietis savo tėvynėje, kai tik jam joje nebegrėšia pavojus.

Traukdamiesi nuo sovietų, L. Baškauskaitė per Antrąjį pasaulinį karą ir Vakarų išsivėžė jos tėvai.

LDDP vadovas kovos prieš dešiniųjų kandidatus

Vilnius, spalio 13 d. (BNS) — LDDP vadovas Česlovas Juršėnas paskelbė kursiąs strategiją, kaip suvienyti jėgas su kandidatų į Lietuvos prezidentus, buvusiu generaliniu prokuroru Artūru Paulausku ir įveikti dešiniųjų kandidatus.

Šeštadienį LDDP nutarė kelti Č. Juršėnas kandidatūrai prezidento rinkimuose. Taip pat ši opozicinė partija nutarė tartis dėl galimos paramos A. Paulauskui, kuris jau pasirašė reimo sutartį su dešiniąja Lietuvos liberalų sąjunga.

Tačiau pirmadienį spaudos konferencijoje Č. Juršėnas sakė dešiniąsiais laikąs konservatorių vadovą, Seimo pirmininką Vytautą Landsbergį ir Centro sąjungos remiamą gantosaugininką Valdą Adamkų, juos pavadinęs dviem „valdančiosios koalicijos sparnais“.

Pasak LDDP vado, V. Adamkus neturi „gyvenimo

Tarybų Lietuvoje patirties“, tačiau turi vakarietišką išsiaiškėjimą. Neigiamu šio kandidato bruožu Č. Juršėnas pavadino jo amžių — jam 71 metai.

Tuo tarpu V. Landsbergio trūkumu Č. Juršėnas laiko užsieninės patirties neturėjimą, o Seimo pirmininko pliusas — „bolševikinio mąstymo reliktas“.

„Jeigu atsitiks nelaimė ir abu sparnai išeis į antrą turą, čia tai bus mums uždavinėlis“, spėjo Č. Juršėnas ir žadėjo iki penktadienio nesukubėti nešti pareiškimo Vyriausiajai rinkimų komisijai ir registruoti jį kandidatūrai rinkimuose.

LDDP vadovas dar kartą apgailestavo, kad iš rinkimų kovos nutarė pasitraukti dabartinis prezidentas Algirdas Brazauskas. Pasak Č. Juršėno, „į istoriją pasitraukė tinkamiausias kandidatas“.

„Dvideiškiu ir tartiu-fiskumu“ jis pavadino „viešas

Spalio 8 d. kandidatas į Lietuvos prezidentus Artūras Paulauskas su Lietuvos liberalų sąjunga pasirašė bendradarbiavimo dokumentą. Trumpame susitarime nutarta suvienyti pastangas prezidento rinkimų kampanijoje, tartis dėl svarbiausių A. Paulausko rinkimų kampanijos nuostatų, organizavimo, rinkimų „komandos“ bei štabų sudarymo.

Eltos nuotr.: Lietuvos liberalų sąjungos pirmininkas Eugenijus Centvilas ir kandidatas į Lietuvos prezidentus Artūras Paulauskas po susitarimo pasirašymo atsakinėjo į žurnalistų klausimus.

Lietuvai dar per anksti derėtis su ES

Vilnius, spalio 13 d. (BNS) — Lietuva dar nepasirengusi pradėti veiksmingų derybų dėl narystės Europos Sąjungoje, teigė Nyderlandų užsienio reikalų ministras Hans van Mierl.

Jis pabrėžė, kad dabar Lietuvai yra svarbu ne neršti dėl nepakviestumo derėtis, bet daryti viską, kad tas metas kuo greičiau ateitų.

Vizitą Lietuvoje baigiantis ministras H. van Mierl pirmadienį spaudos konferencijoje sakė abejojęs, kad Luxemburge vykstantiame ES viršūnių susitikime bus palaikytas Italijos siūlymas pradėti derybas su visomis narystės siekiančiomis kandidatėmis. „Tuomet prapultų pati realių derybų dėl narystės prasmė ir prasidėtų masinis derybų inscenizavimas“, sakė jis.

Ministras siūlė Lietuvai visą energiją skirti pastangoms kuo greičiau tapti veiksminga derybininke.

„Jei Lietuva nors ir vėliau ateis į derybas stipri, jai nuo to bus tik geriau“, teigė H. van Mierl. Pasak jo, visiškai įmanoma, kad vėliau derybas pradėjusios valstybės anksčiau už kitas įstos į ES.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas toje pačioje spaudos konferencijoje pabrėžė, kad Lietuva nebijo nebūti pakviesta pradėti derybas jau dabar. Tačiau nerimaujama dėl galimų politinių pasekmių ir žalingo Lietuvos vertinimo, kad sprendimas dėl pirmųjų kandidatų deryboms netaptų sprendimu dėl pirmų naujų narių, sakė ministras.

Nyderlandų ministrui A. Saudargas siūlė, kad Europos Sąjunga pati pradėtų kontroliuoti Lietuvos pastangas. Jo nuomone, toks Lietuvos patikrinimas galėtų vykti kas pusmetį.

Pritaikęs tokiam siūlymui, H. van Mierl svarbiu pavadino ir ketinimą kurti visų Europos konservatorių sąrašą dėl A. Brazauskos pasitraukimo. Pasak Č. Juršėno, konservatoriai visą laiką tik ir „vykdė A. Brazauskos menkinimo ir niekinimo liniją“.

Lietuvos vyriausybės vadovas pastebėjo, kad savo ekonomiais rodikliais daugelį kitų valstybių lenkiančios Lietuvos nepakvietimas deryboms liudytų klaidingą politinį sprendimą.

Tai, sakė premjeras G. Vagnorius, tik padidintų įtampą santykiuose su kaimyninėmis valstybėmis, sukeltų pavojų Baltijos valstybių stabilumui, o tai nebūtų naudinga nei Vakarų Europai, nei Lietuvai, nei Rusijai.

Lietuvoje gali iškilti „antrojo plano politikai“

Varšuva, spalio 13 d. (BNS) — Lenkija gali prarasti „protingus bendradarbius“, jei Lietuvoje į valdžią ateis nežinomi politikai, nuogaštąja lenkų spauda.

Lenkijos dienraštis „Zycie Warszawy“ teigia, kad prezidentui Algirdui Brazauskui nusprendus nesiekti antros kadencijos ir apkaltinus Vytautą Landsbergį ryšiais su KGB, „galima kalbėti apie vadovų krizę Lietuvoje“.

Pasak dienraščio, į valdžią Lietuvoje dabar gali ateiti „antro plano politikai, kurie turės įrodinėti Vakarams, jog Lietuva tinka būti NATO ir ES nare, privales atsispirti

nuolatiniams Rusijos mėginimams atkurti savo įtaką Baltijos valstybėse“.

„A. Brazauskos pareiškimas ir V. Landsbergio apkaltinimas yra labai palankūs didžiajam Lietuvos Rytų kaimynui, ypač tuo metu, kai Rusija deda daug pastangų sugrįžti į pasaulinę areną. Jos „kelialapis“ šiuo atveju yra itakos NVS atkurimas. Pirmiausiai Baltarusija, po to Baltijos valstybės“, rašo „Zycie Warszawy“. Pasak laikraščio, „vadovų krizė Lietuvoje labai naudinga ir Lenkijai, kuri praranda protingus ir geranoriškus bendradarbius“.

Seimo pirmininkui reikia daugiau įgaliojimų

Kaunas, spalio 13 d. (BNS) — Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis susitikime su Lietuvos kūno kultūros instituto akademine bendruomene apgailestavo turįs per mažai įgaliojimų spręsti svarbias problemas. „Norint formuoti šalies politiką aukščiausiu lygyje, jau neužtenka būti Seimo pirmininku. Tuo pats įsitikinau, eidamas šias pareigas“, pirmadienį Kaune su rengtame susitikime sakė V. Landsbergis.

Atsakinėdamas į studentų ir dėstytojų klausimus, Seimo pirmininkas aiškiai leido suprasti, kad mano turįs žinių ir įgūdžių, kaip formuoti valstybės politiką.

Sausakimšoje salėje daugiau nei valandą kalbėjęs V. Landsbergis pabrėžė sporto svarbą jauno žmogaus gyvenimui, prazūtingą nusikalstamumo augimą bei būtinybę panaikinti mirties bausmę.

Seimo pirmininkas su jauniu taip pat diskutavo strateginių objektų privatizavimo, Karaliaučiaus krašto, aukštojo mokslo vystymosi klausimais, aptarė Labdaros ir finansinio rėmimo įstatymo perspektyvas.

Seimo pirmininkas mano, kad Vilniaus apygardos teismo sprendimas išduoti rinkimų parąšų rinkimo lapus kandidatui į Lietuvos prezidentus Valdui Adamkui leidžia rinkėjams patiemti sprendimą. Jo teigimu, turėti tokia galimybę „yra gerai“.

„Kai buvo iškelti klausimai, man pakeitė Konstituciją, aš nebuvau linkęs priimti tokio požiūrio, bet jeigu galima eiti

Pasaulio naujienos

(Remiantis BNS, Reuter, DPA, AP, Interfax, ITAR-TASS, BelaPAN, RIA ir ELTA žinių agentūrų pranešimais)

Bukareštas. NATO generalinis sekretorius Javier Solana pirmadienį pareiškė, jog sąjungos pletimo kaštai bus žinomi metų pabaigoje ir jie bus nepalyginamai mažesni už naudą, gautą priėmus naujas nares. „Kaina bus įkandama“ ir ją paskirstys 19 valstybių narių“, Šiaurės Atlanto Asamblėjoje susirinkusiems parlamentarams sakė generalinis sekretorius. Asamblėja — parlamentinis NATO sparnas — neturi tiesiogines sprendimų galios, tačiau gali tiesti pasiūlymus Šiaurės Atlanto Tarybai — aukščiausiajai turinčiai struktūrai. Baigiamajame penkias dienas trukusios Asamblėjos posėdyje J. Solana stengėsi sumažinti nerimą, ypač jaučiamą Jungtinėse Valstijose, neva sąjungos pletimosi kaštai bus didesni už gautą naudą.

Ankara. Jungtinių Valstijų tarpininkas Richard Holbrooke pirmadienį Ankaroje pradėjo derybas dėl Kipro. Derybos vyks tuomet, kai Turkijos ir Graikijos santykiai yra įtempti labiau nei paprastai. Paskirtas ypatinguoju pasiuntiniu Kipriui, R. Holbrooke į Turkiją atvyko pirmą kartą. Po susitikimo su ministru pirmininku Mesutu Yilmaz JAV pasiuntinys žurnalistams sakė pasiūlymų neatvežęs ir atvykęs ne derybų, o išklaisyti Turkijos nuomones. Jungtinės Valstijos siekia, kad Graikija ir Turkija susitartų dėl karinių skrydžių virš padalinios salos.

Maskva. Rusijos Valstybės Dūmos pirmininkas Genadij Seleznev Čečenijos parengtą sutarties dėl tarpusavio santykių su Rusija projektą laiko „visiškai nepriimtiniu“, nes kai kurie Čečenijos vadovybės reikalavimai yra neleistini. Parlamento pirmininko teigimu, „savo sutarties variantu Čečenijos valdžia siūlo mums pripažinti Čečenijos Respublikos nepriklausomybę ir užmegzti su ja diplomatinis santykius“.

Oslas. Norvegijos premjeras Thorbjørn Jagland pirmadienį karaliui Haraldui V įteikė savosios Darbo partijos vyriausybės atsistatydinimo raštą. Tai parlamentarij pranešė pats premjeras, kurio kalba buvo tiesiogiai transliuojama per televiziją. Pasak Reuters, T. Jagland mažoms vyriausybės valdė valstybė 12 mėnesių ir atsistatydina, kai rugsėjį vykusiuose rinkimuose negavo 36,9 proc. rinkėjų paramos. Šią normą T. Jagland buvo nusistatęs pats.

Teheranas. JAV lėktuvnešio „Nimitz“ buvimas Persijos įlankoje padidino įtampą ir karinio konflikto galimybę šiame nepastovioje regione, pirmadienį rašė Irano dienraštis anglų kalba „Iran News“. „Nimitz“ atvykimas sekmdienį sutapo su Irano laivyno pratybomis ir „sukėlė neraminančią padėtį šiaurės ekonomikai gyvybiškai svarbiame laivybos kelyje“, rašo laikraštis, kuris dažnai atspindi Irano URM nuostata. Pasak jo, Irano laivyno pratybos vyksta placiame Persijos įlankos rajone, kur JAV žvalgybiniai laivai užvertia laivybos kelius ir padidina susidūrimų pavojų. Laikraščio nuomone, visiems bus geriau, jeigu JAV nutrauks šį „rizikingą žaidimą“ Persijos įlankoje. Pasak Reuters, Pentagonas įsakė „Nimitz“ ir jam priklausantį šėšių karo laivą grupei skubėti į Persijos įlanką dėl išaugusios įtampos Irano ir Irako pasienyje.

Leipzige sekmdienį vyko Krikščionių demokratų partijos (KDP) suvažiavimas, kurio dalyviai ruošėsi pritarti penktai partijos pirmininko Helmut Kohl kadencijai Vokietijos kancelerio poste. H. Kohl atmetė jaunų partijos narių kritiką dėl per ilgos tarnybos aukščiausiose valstybės pareigose ir su KDP vadovais suvažiavime daugiausia dėmesio skyrė kampanijai, vykšančiai prieš parlamento rinkimus, numatytus kitų metų rugsėjį. H. Kohl dar balandžio mėnesį pareiškė siekiantis kitos kadencijos, kuri iš dalies padėtų įsikūnyti jo troškimui 1999 metais Vokietijoje įvesti vieną Europos valiutą ir vadovauti vyriausybės persikraustymui į Berlyną, kuris numatytas tais pačiais metais. Tačiau prieš 7 metus Vokietijai suvienijusio kancelerio svajonių išsipildymui kenkia didžiausias nuo II pasaulinio karo bedarbystės lygis ir žlugęs ambicingas mokesčių mažinimo planas, sudaręs kone svarbiausią ekonominės reformos dalį.

Ankara. Turkijos kariuomenė pirmadienį pradėjo trauktis iš Šiaurės Irako, kur vykdė operaciją prieš kurdų sukilelius. Tačiau Ankara ketina ilgam laikui palikti nedidelius kariuomenės dalinius. Turkijos operacijoje prieš Kurdų darbininkų partijos sukilelius dalyvavo maždaug 15,000 karių. Šis įsiveržimas sukėlė Irako ir kaimyninio Irano pasipiktinimą. Pranešama, kad dalis turkų kariuomenės liks Šiaurės Irake saugoti šį rajoną ir Turkijos sieną nuo „teroristų“ grįžimo.

Havana. Prezidentas Fidel Castro spalio 10 d. pradėjo Ernesto Che Guevara palaiškų pagerbimo ceremoniją. Jo potvarkiu, prie charakterinio kairiųjų savanorių, palaikų, perlaidotu po to, kai jie buvo atvežti iš Bolivijos, buvęs garbes sargyba. Pasibaigus penktajam partijos kongresui, F. Castro su broliu Rauliu, naujai išrinktais politinio biuro bei centrinio komiteto nariais nuvyko atiduoti pagarbą E. Guevara palaikams. Revoliucionierius Che buvo nužudytas prieš 30 metų Bolivijoje per baudžiamąją operaciją.

tokiu keliu, kaip dabar einama, nieko prieš neturiu, tegu V. Adamkus dalyvauja“, savaitgalį viešėdamas uostamietyje sakė kandidatas į Lietuvos prezidentus V. Landsbergis. Jis užtikrino, kad konservatoriai nebandys protestuoti prieš V. Adamkaus dalyvavimą tolimesnėje kovoje.

KALENDORIUS

Spalio 14 d.: Šv. Kalikstas, pop., kankinys (mirė 222 m.); Vincentas, Fortunata, Lakštonė.

Spalio 15 d.: Šv. Teresė Avilietė, Baznyčios mokytoja (1515-1582); Leonardas, Gailiminas, Ina.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

NORMALUMAS YRA ŠIRDIES APSAUGOTOJAS

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Nepildomi mediciniškai, kaip ir religiniai, prisakymai yra beverčiai, nors jie yra čia pat, kiekviename žingsnyje, bet kur jų pildytojai? Jų nėra iš tolo, nėra arti nematyti, nes nuo mažens šeimoje jų neužsigauginsime tėvų ir suaugusiųjų pavyzdžiu, tvarka, drausme. Todėl net naudingiausių patarimų, tiek medicinoje, tiek religijoje, nepildome, todėl ir vargstame, ir kitus varginame. Taip ir toliau bus tol, kol mes savo gyvenimu nesunormalmesime — tai yra tol, kol, būdami protinai, dar ir išmintingumu nepasipuosime, kol vien meiliai gyvendami, pradėsime pajęgti nekenkti sau, kitam ir aplinkai.

Niekas kitas, o žmogaus elgesiuose sunormalėjimas, yra pirmas ir svarbiausias — būtiniausias jo sveikatos užtikrinimas. Tai Tverėjo žmogui duoto ligoms atsparumo-imuniteto užlaikymas; jį gausiant ir jokiū būdu to atsparumo neslopinant taukais, svajgalais, rūkalais, tinginyste, turimų negalių netvarkymu, ką dabar mes savo gyvenime kaip tik daugiausia praktikuojame ir dėl to vaitojame.

Juk mes vien tablečių prasme tada, kai mums reikia prarastą ligoms atsparumą atstatyti normon, tinkama mityba. Tuo svarbiausiu reikalu mes visai nesirūpiname, sveikatos apsaugą pelenės vietoje laisome. Tik kai nepagydomai apsiliepsime, tada skubame pas geriausį daktarą, kuris mums jau negali reikiamai padėti.

Juk be sveikatos visi ir visos mes esame niekis. Todėl pats jau gerokai pavėluotas laikas mums bėgti kiekvienai ligai, ypač širdies tokiai už akių. Bet kur tau — mes ne nemanome taip nuo ligų tolintis.

Tik žvilgtelėkime į savo elgesio veidrodį — jame mes save atpažinsime. Štai kaip mes save dorkome. Štai pusrėčio šimto svarų vidutiniškai kėncia kelių sanarių skausmais ir jokie daktarai ir jų vaistai jai nepadaeda, nes ji nepildo mediciniško patarimo-svorio sunormavimo. Mat ji, kaip pati sako, nori labai viską valgyti, tai ir valgo, ir kėncia.

O čia toks pat vargas nenormaliam vyrui. Jis širdimi vargsta, visokius nuo visokių daktarų vaistus ima, bet vaistai jam nepadaeda, nes jis pats sau kenkia, nes nesunormuoja per riebaus kraujo, o vien tik tabletes ryja. Dabar jau ir medicina pataria normuoti kraujo riebalus vegetarišku maistu, ką jau seniai ALVUDAS saviems piršte perša.

Šv. Raštas sako, kad ne vienas nėra pranašu savo krašte.

Taip ir lietuviai neklauso savų daktarų nurodymų. Normalusis žino, kad sveikos širdies niekas tabletėmis neįsigauna. Reikia vengti visų širdies priešų, kaip per riebaus kraujo, rūkymo, girtavimo, kofeino gerimo, tinginystės ir turimų negalių netvarkymo.

Todėl visi ir visos normalėkime savo elgesyje. Tada pajęgsime bėgti ligai, ypač širdies tokiai, už akių, kas suteiks mums sveiką ir laimingą gyvenimą. Sėkmės.

DAUGĖJA ODOS LIGŲ

Lietuvoje paplitę dviejų rūšių odos grybeliai: antropofilinės (jie sukelia kojų bei rankų odos ligas) bei gyvulinės kilmės. Baltijos valstybėse žmonės gyvulinės kilmės grybelinėmis ligomis serga gan dažnai, o Vakaruose šios ligos nebeegzistuoja. Gyvulinės kilmės grybelinėmis ligomis žmonės užsikrečia nuo vaikataujančių kačių ir šunų, didelę reikšmę šių ligų profilaktikai turi ir aplinkos švara.

1996 metų duomenimis, iš 100.000 gyventojų Lietuvoje net 388 sergo niežais: tai net 10 kartų daugiau negu 1980 metais. ROVLD dispanserio gydytoja Irena Glazauskienė sakė, kad niežai greitai plinta susibūrimuose, tad dažniausiai serga vaikai bei paaugliai. Gydytoja mano, kad labai dažnai niežais užsikrėtę žmonės nesikreipia į dermatologus, manydami, kad tai alergija ir išberimas greitai praeis.

Niežai — užkrečiama infekcinė odos liga, ją platina niežinė erkė, užkratas dažniausiai plinta buitiniu būdu: užkrečiama nuo kito asmens per drabužius, patalynę. Niežais užsikrėsti galima ir nuo žvėrių (tai turėtų žinoti medžiotojai), nes lapės bei vilkai taip pat gali sirgti niežais. Kai žmogus suseraga šia odos liga, ant riešo, pilvo, alkūnių oda parausta, niežti, ypač naktį.

Gydytoja I. Glazauskienė pataria labdaros parduotuvėse pirktus drabužius išskalbi, išvirinti bei išlyginti, nes niežų erkė aukštoje temperatūroje žūsta. Užsikrėtusių niežais padaugėjo todėl, kad per pastaruosius dešimtį metų pirčių Lietuvoje sumažėjo net 8 kartus.

LA 1997.09.17

PLINTA PAVOJINGA LIGA

„Šiuo metu lėtinės obstrukcinės plaučių ligos (LOPL) užima ketvirtąją vietą tarp ligų, nuo kurių pasaulyje miršta daugiausia žmonių. 1996 metų statistikos duomenimis, LOPL diagnozuota

Šv. Mišios Kryžių kalne.

Nuotr. Jono Tamulaičio

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

„OPUS DEI“ VASAROS STOVYKLOS LIETUVOS JAUNIMUI

Jau šestą vasarą prelatūra „Opus Dei“ bei jos Vilniuje įsteigti kultūros centrai vyrams ir moterims rengia įvairius stovyklas Lietuvos jaunimui. Palaimintojo Josemaria Escriva de Balaguer 1928 metais įsteigtoji organizacija veikia visame pasaulyje ir turi per 75,000 narių. Vilniuje 1994 metais „Opus Dei“ įkūrė centrą vyrams „Visuomeninė švietimo ir kultūros vystymo organizacija“. 1995 metais įsteigtas analogiškas moterų centras. Norą tapti „Opus Dei“ narėmis šiuo metu yra pareiškusių trys lietuvaitės. Lietuvoje „Opus Dei“ daugiausiai dirba tarp jaunimo ir šeimų, vykdo įvairius švietimo, kultūros ir dvasingumą skatinančius projektus.

Vyrų kultūros centro renginiai

Pirmasis šio centro projektas — Ispanijos visuomeninės pagalbos projektas dvylikto-kams ir studentams — prasidejo birželio pabaigoje. Pirmoji grupė — daugiau negu 40 studentų iš Ispanijos kartu su lietuviais — dirbo liginėse, našlaičių prieglaudose, Vilniaus senamiesčio kiemuose. Antroji — 15 studentų iš Ispanijos, daugiau negu 10 iš Belgijos ir keli studentai iš Vilniaus — liepos 14-27 d. dirbo Visagine, kur padedant klebonui Vytautui Rapaliui padėjo rekonstruoti Visagino bažnyčią, lankė psichiatrinės liginės pacientus, padėdavo seniems žmonėms.

Liepos pradžioje Vilniuje vyko Didžiosios Britanijos konferencija studentams, kurie turėjo galimybę patobulinti anglų kalbos žinias, susipažinti su Anglijos kultūra ir papročiais, pasimokyti žaisti kriketą ir regbi.

Trečiasis projektas — amerikiečių, būtina griežtai vykdyti veterinarijos tarnybos reikalavimus.

Pranešama, kad tarnyba su laikė bendrovės „Agrobartaris“ vištos šlaunelių iš Prancūzijos krovinių, kurį siuntė Olandijos firma „Kappers Food“. Produkcijos vartojimo terminai neatitiko nustatytų normų ir kelė grėsmę žmonių sveikatai.

Siuntėjui buvo grąžinta ir bendrovės „Vilkas“ mėginta įvežti avikalių žaliava iš Pietų Afrikos.

Importas iš šios valstybės yra uždraustas dėl pavojingų infekcinių ligų. BNS

kietiškoji anglų kalbos stovykla Bertūnuose, kurioje dalyvavo 45 jaunuoliai, 8 anglų kalbos mokytojai iš JAV bei 3 anglų kalbos mokytojai iš Lietuvos. Aštuonias dienas trukusioje stovykloje jaunimas mokėsi anglų kalbos, diskutavo, sportavo, dalyvavo religijos pamokose. Visi renginiai vyko anglų kalba. Stovyklos direktorius Rob Libertini, tokiose stovyklose Lietuvoje dalyvaujantis nuo 1992 metų, buvo nustebintas lietuvių atvirumu ir draugiškumu. Pasak jo, amerikiečiai iš lietuvių galejo pasimokyti atkakumo. Organizatorių šią stovyklą padėjo Naujamiščio klebonas kun. Rimantas Gudelis ir amerikietis kun. Donald Luvernier.

Prancūzų kalbos ir kultūros stovykla Paryžiuje vaikams vyko pirmą kartą. Anksčiau dvi panašios stovyklos buvo surengtos Lietuvoje. Rugsėjo 10 dieną 19 jaunuolių iš Lietuvos išvyko į Paryžių dalyvauti savaitės prancūzų kalbos kursuose, o vėliau Pasaulio jaunimo dienose.

Moterų kultūros centro renginiai

„Pakeisk pasaulį“ — tokia tema buvo parinkta stovyklai anglų kalba, šiais metais surengtai prie Gulbinų ežero netoli Vilniaus. Stovykloje dalyvavo 46 lietuvaitės ir 9 mokytojos iš JAV. Rytais vykdavo anglų kalbos pamokas, diskusijas, popiet stovyklautojos sportuodavo, dalyvaudavo dramos užsiėmimuose ir religijos pamokose, kalbėdavo rožančių maldą. Kiekvieną dieną būdavo aukojamos šv. Mišios, rengiami įvairių šalių vakarai, kurių metu stovyklautojos turėjo progą susipažinti su tų šalių kultūra.

Rugsėjo 11 dieną 12 merginų iš Vilniaus išvyko į Paryžių dalyvauti Pasaulio Jaunimo dienose. Lietuvaitės rengėsi šiai kelionei ištaisius metus: dalyvavo diskusijose, konferencijose, susipažino su popiežiaus Jono Pauliaus II laišku jaunimui, žūrėjo filmo apie buvusias popiežiaus keliones. Prieš jaunimo susitikimą su Šventuoju Tėvu lietuvaitės dalyvavo kultūrinio bendradarbiavimo programoje netoli Paryžiaus. Moterų centro atstovė Asta Leščinskaitė pranešė, kad nuo rudens žadama atidaryti Vilnelės kultūros centras, kurio dalį sudarys studentų bendrabutis Vilniuje.

„Bažnyčios žinios“, 1997 m. Nr. 16

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$95.00 Foreign countries \$110.00

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

Mažinant pašto išlaidas, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiuojami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėsti, pažymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto

JAV	95.00	110.00	110.00
Kanadoje ir kitur	110.00	110.00	110.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	55.00	60.00	60.00
Kanadoje ir kitur	60.00	65.00	65.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	100.00	100.00	100.00
Tik šeštadienio laida	55.00	55.00	55.00
Užsakant į užsienį oro paštu	500.00	500.00	500.00
Tik šeštadienio laida	160.00	160.00	160.00

Vyriausia redaktorė - Danutė Bindokienė
Administratorius - Valentinas Krumpulis
Moderatorius - kun. Viktoras Rimjelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą, ka nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasiikti kopiją.

MOKSLEIVIAI SUSITIKO SU VYSKUPU

Rugsėjo 1-ąją naujų mokslo metų pradžios proga Šiaulių katalikiškosios pagrindinės mokyklos moksleiviai bei jų tėvai dalyvavo šv. Mišiose šv. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje, vėliau susitiko su Šiaulių vyskupu Eugenijumi Bartuliu. Susitikime taip pat dalyvavo Šiaulių dekanas mons. K. Jakaitis, miesto švietimo skyriaus atstovas, šios mokyklos kuratorius Rimas Marcinkus. Sveikindamas moksleivius naujų mokslo metų proga, ganytojas pabrėžė, jog katalikiška mokykla turėtų pasižymėti ypatingu drausme, tarpusavimi meile, nuodirdžiu patarnavimu vieni kitiems. Vyskupas suteikė moksleiviams ganytojišką palaiminimą.

Po iškilnių vykusiamose pusedyje vyskupas drauge su mokyklos vadovais bei mokytojais aptarė mokyklos darbo gaires, organizacinius klausimus, moksleivių rytinės maldos ypatybes, mokyklos ir bažnyčios bendradarbiavimo galimybes, rengimą Pirmajai komunijai. Pokalbį metu pabrėžta, jog moksleivių Pirmoji komunija turėtų būti iškilmingesnė, jai derėtų rūpestingiau rengtis. Ganytojas ypač akcentavo mokytojų savivietos reikalingumą, būtinybę įvertinti savo pačių tikėjimą, nes, pasak jo, nuo to labai priklauso darbo sėkmė.

Tą pačią dieną vyskupas dalyvavo Šiaulių Aukštabalio pradinės mokyklos mokslo metų pradžios šventėje. Pasak mokyklos direktoriaus pavaduotojo Valdo Lunsio, vienas iš svarbiausių mokyklos tikslų šiais metais — kurti katalikišką bendruomenę, ugdyti meilę artimui ir atsakomybę. Anot jo, bus labiau stengiamasi integruoti krikščioniškąją pasaulėžiūrą į mokslo programas. Šiais metais metais mokykloje mokysis 185 moksleiviai (pėnai 129), dirbs 26 mokytojai, iš jų du dėstytojai. Mokykloje taip pat veiks ateitininkų, skautų organizacijos, nemažai įvairių būrelių.

„Bažnyčios žinios“, 1997 m. Nr. 17

• **Šimonys-Juodupėnai.** Rugsėjo 17 dieną Šimonys vyko tradiciniai šv. Mergelės Marijos Ėmimo į Dangų atlikti. Šia proga Panevėžio vyskupas Juozas Preikšas aukėjo šv. Mišias bei suteikė Sutvirtinimo sakramentą 180 tikinčiųjų. Sutvirtinamiesiems ganytojas linkėjo auti tikėjimu

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽIJOBA, M.D.
INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0080
3825 Highland Ave.
Tower 1, Suite 3C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

DR. ŽIBUTE ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
166 E. Superior, Tower 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

LINAS SIDRYS, M.D.
Akijų ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-836-8822
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7709

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplomą, lietuviams sutvarkys dantis
už priemamą kainą. Pacientai
priimami absoliučiai punktualiai.
Susitarimui (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8260

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. A.B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ - AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. 708-422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmad. 3v.p. - 7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.
treč. uždaryta, ketvirt. 1-3 v.p.p.
penktad. ir šeštad. 9 v.r. - 12 v.p.p.

EDMUNDAS ŽIVAS, M.D., S.C.
Specialybe - Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7755
Valandos pagal susitarimą

ir dora. Po šv. Mišių miestelio aikštėje vyskupas pašventino atstatytą paminklą už Lietuvos Nepriklausomybę žuvusiems savanoriams. Iškilmėse dalyvavo Seimo nariai, Kupiškio miesto ir vietos valdžios atstovai. Po pietų vyskupas

nuvyko į Juodupėnų kaimą, kur klebono Povilo Svirskio ir vietos gyventojų pastangomis pastatyta nauja koplyčia. Pašventintas koplyčia, vyskupas paragino gausiai susirinkusius tikinčiuosius dažnai joje lankytis, kad „maldos takelis į naujus Dievo namus neužteltų“.

Poilsio vilandele ALRK Moterų sąjungos suvažiavime Grand Rapids, MI, 08.22-23 d. Iš kairės delegatės: Jean Berga - New Buffalo, MI, centro valdybos pirm. Dale Murray - Brookfield, IL, Joan Cius - Chicago, IL, Sabina Rucate-Henson - Oak Brook, IL, Kathryn Urban - Wethersfield, CT, Dorothy Zalieckas - Worcester, MA, Anelė Lukoševičiute - Grand Rapids, MI.

ŠIANDIENINĖ RUSIJOS KARIUOMENĖ

KAZYS BARONAS
Mūsų korespondentas Europoje

Esu rašęs apie įvykusias svarstybas Bonoje, dalyvaujant Vokietijos ir Europos parlamentų nariams vokiečiams bei Rusijos ambasadoriui Vokietijoje. Suminėjus vokiečiams, kad Rusijos armija nieko verta („Nichts“), rusas tuoj pat pašokęs nuo kėdės, duodamas iššūkį „Gal išmėginsime?“ Be abejo, jis prisiminė Antrojo pasaulinio karo pasekmes, iškeltą raudoną vėliavą Berlyno Reichstage.

Tad, kokia tikrovėje yra Rusijos kariuomenės jėga, kaip kariai gyvena, kokia armijos ginkluotė?

Daug straipsnių ir komentarų tuo reikalu yra pasirodę vokiškoje, angliškoje ir lenkiškoje spaudoje. Sutrumpinau įdomesnius, norėdamas parodyti šiandieninės Rusijos armijos nuotaikas, jos kovos dvasią ir t.t.

Pradėsiu nuo Maskvos vaizdo. Vokietė Miriam Neubert rašė, kad vakarinė Maskvos dalis, Rublovskoje al. yra vasarnamių rajonas, skirtas politikams, aukštiems tarnautojams, aukšto laipsnio karininkams. Miškuose, Maskvos upės pakrantėse, už aukštų tvorų, statomos naujos, modernios vilos. Kai kurios yra saugojamos kareivių. Jie nieko neprileidžia, neatsako į klausimus: aišku, kad naujos vilos savininkas yra generolas, o statybininkai — kariai. Jie yra labai patenkinti tokiu statybos darbu atliekant kartu dviejų metų karinę tarnybą.

Generolai stotasi vilas, tuo tarpu 120,000 karininkų neturi būti! Kur jie randa pastogę? Daugumas gyvena barakuose, trys - keturios šeimos naudoja vieną virtuvę, vėl kitų karininkų šeimos laivuose ar vagonuose. Gražūs prisiminimai liko toli praeityje: puikūs apartamentiniai namai Vokietijoje, Vengrijoje, Čekijoje, Baltijos valstybėse, vaikų darželiai, mokyklos prieš šiandieninius barakus buvo kaip puikiai rūmai.

Kaip generolai gali statyti tokias puošnias vilas, iš kur jie ima pinigų? Be to, juk ir aukšti karininkai laiku negauna algų. Vokiečių televizija parodė skurdžiai apsirėngusias karininkų žmonas ir jų protestą prie kareivinių. Ar tas daug padėjo? Be abejo — ne.

Prieš keletą mėnesių iš generalinio inspektoriaus pareigų buvo atleistas gen. K. Kobec. Pasirodė, kad jis už 300,000 dol. pasistatė sau gražią vilą.

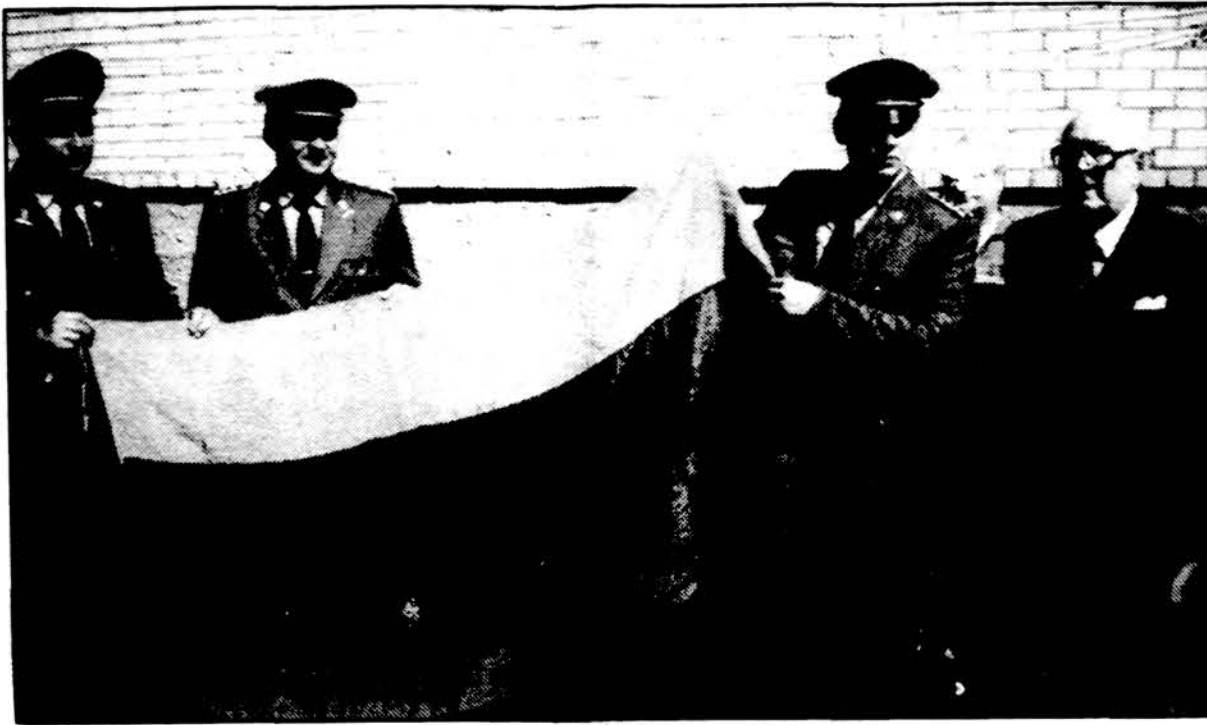
Tai tik ledo kalno korupcijos viršūnė, kadangi karių maišui skirti pinigai „nukeliavo“ į užsienį. Panaši padėtis su karine technika, ginklais, įvairiais prietaisais. Sudarius ginklų pardavimo sutartį, kaina iškeliamą už normalią pardavimo kainą, o skirtumą perkeltiant į generolų ar politikų užsienio sąskaitas.

Kencia kariuomenė nepaisant, kad kas penktas rublis skiriamas kariams. Tačiau pinigų nepakanka karių maišui, aprangai, medicinškai priežiūrai. Daugumas dalinių retai mato mėsa, vėl kitos divizijos naudoja atsargą, skirtą karo atvejui.

Numatoma kariuomenę reformuoti. Naujas krašto apsaugos gen. I. Sergejevas, po nepavykusių Gorbaciovo ir Radionovo planų, įjungė trečią bėgimą. Čia ir noriu duoti atsakymą Rusijos ambasadoriui Vokietijoje, kuris kvietęs vokiečius dar kartą išmėginti jėgas. Manding, atsakymas ateina iš pačių rusiškų šaltinių, karinių sluoksnių, bei saugumo ekspertų, nes šioms įstaigoms yra labai aišku, kad šiuo metu, užpuolus Rusiją, ji yra bejėgė apsiginti, nes jos ginkluotosios pajėgos yra prie sugriuvimo, daug karininkų kalba apie „išmirštantią armiją“.

Gen. I. Sergejevas kalba apie kariuomenės sumažinimą, padarant ją judresnę, ginkluotą moderniais ginklais. Tačiau profesionalų nuomone, reforma bus brangi. Tas tikslas gali būti pasiektas tik 2000 metais. Taigi, viso to priežastis — geri norai pasikalbėjimams su ŠAS (NATO) norint dar parodyti popierinio liūto dantis. Prie to reikėtų dar pridėti kariškų dalinių suskirstymą. Kariuomenė yra išdalinata tarp įvairių 17-ks ministerijų: vieni daliniai priklauso vidaus ministerijai, kiti pasienio, slaptai tarnybai, geležinkelio, krašto apsaugai ir t.t. Vien tik vidaus reikalų generolas duoda tiek pat įsakymų kaip ir krašto apsaugos.

Po penkerių metų dar nėra civilijų tarnautojų, kurie tikrintų finansinius kariuomenės reikalus. Tik neseniai finansų ministerija atliko mažą eksperimentą, tiesiogiai atiduodama pinigų ir tuo pačiu, gaładama stebėti, kur buvo išskirstyti pinigai. Bet ir tas pastangas galima palyginti prie Sizifo darbo. Korupcija ir toliau eina savo keliu, kartu veikdama karių moralę. Tukščiančiai karininkų pasiprašė atostogų, ieškodami

Kauno sukarintos Priešgaisrinės apsaugos karininkai iš P. Skirmanto (dešinėje) priima jo daugiau negu 50 metų išvejojė saugotą ir dabar Lietuvon grąžintą vėliavą.

šeimų išlaikymui kitų darbų. Bet jiems sunku pereiti į kokią kitą tarnybą, kadangi jie jokių kitų darbų nemoka, o tik laikyti šautuvą rankose. Toluose Rytuose karininkai pradėjo bado streiką, kadangi jau keli mėnesiai jiems nemokėtos algos, šeimos su vaikais alkanos. Išnaudojami naujokai, vyresniems reikalaujant atiduoti pusę gauto siuntinio ar pinigų. Daug yra prievartavimų, ko pasekoje savivadybės. Ši, rusiškai vadinama „dedovščina“ (valdymas, ponija) sukelia eilinių tarpe neapykantą, dažnai nušaukiant viršilą ar karininką. Toks žiaurus elgesys su kariais kenkia kariuomenės orumui. Nenuostabu, kad naujokai vengia karinės tarnybos, o tėvai stengiasi savo sūnų visom priemonėm apsaugoti nuo kareivinių gyvenimo.

B. Jelcin, atvykęs į berniukų mokyklą, savo kalboje pasakė: „Nebijokite kariuomenės, tarnauti joje rusiškoje uniformoje yra garbė“. Bet vien tik žodžiai „kariuomenės tarnyba“, iššaukia jaunų vyrų ir šeimų tarpe didžiausią paniką.

„Prapleto ŠAS“ ir rytus, B. Jelcin ieško dialogo su Baltijos valstybėmis — raše Miuncheno „Sueddeutsche Zeitung“, siūlydamas joms net sutartis. Bet lietuviai, latviai, estai apsaugą mato tik ŠAS (NATO), eilėse. Vokietijos užs. reik. min. Švab K. Kinkel teigimu, Baltijos valstybių klausimas bus sprendžiamas 1998 m. Vašingtone.

Tikimai pasirengti anglų kalbos egzaminui Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų abiturientai galės naudodamiesi nauju mokymo priemonių rinkiniu „Essential English“. Drauge su Lietuvos pedagogais jį parengė Lietuvoje dirbantys JAV Taikos korpuso savanoriai. (Elta)

PO 53 METŲ VĒLIAVA GRĖZO NAMO

Karybos tradicijoje yra taisyklė: priešui mūšyje pagrobus vėliavą, dalinys nustoja garbes ir turi būti išformuotas. Taip pat ir tautinėje plotmėje — vėliava yra gyvos ir garbingos tautos simbolis. Kas savo tautą myli, tas jos vėliavą gerbia, už ją kovoja, jos priešui neužleisdžia.

Tą gerai suprato Pranas Ksaveras Skirmantas. Buvęs tarpukario Lietuvos kariuomenės karininkas, Pranas Skirmantas, vokiečių ne-norėdamas patekti į vieni ar kitų okupantų rankas, įstojo į Kauno miesto Priešgaisrinę apsaugą ir netrukus tapo 2-rosios (Šančiuose) dalinio viršininku. Juo išbuvo iki raudonųjų vėliavų grįžo į Lietuvą.

Frontui jau visai priartėjus prie Kauno, P. Skirmantui ir daugeliui jo vyrų vienintelis išieities kelias buvo pasitraukti į Vakarus, kad nepatektų raudoniesiems. Atėjus pasitraukimo momentui, Skirmantas atsiminė, kad nors raudonieji graso, bet tauta nenugaleta ir jos simbolio — tautinės vėliavos jiems nepaliks. Jis išrikiavo savo vyrus ir nuleido nuo būstinės stiebo tautinę vėliavą. Vėliavą pasiėmęs savo globon, P. Skirmantas išsaugojo ją ištisus 53 metus. Apvejojęs ją pusę pasaulio, 1997 m. rugpjūčio 18 dieną, iš Los Angeles nuvykęs į Kauną, grąžino į vietą iš kur ją buvo išsivežęs.

Vėliavos perdavimo-perėmimo apeigos, į kurias atvyko Kauno sukarintos Priešgaisrinės apsaugos viršininkas pulkininkas Vitas Rimus, buvo gana iškilmingos. Antros dalies rajone išrikuoti tos dalies vyrai ir pulk. V. Rimkus pasitiko svečią iš Los Angeles. Kalbėjo pulk. Rimkus ir įteikė P. Skirmantui padėkos raštą. Dabartinis 2-tros dalies vir-

šininkas Saulius Rutkauskas priėmė iš Prano Skirmanto relikvinę vėliavą ir pakabino ją.

Pranas Skirmantas kalbėdamas pažymėjo: „Vėliavą laikiau tam tikroje dėžutėje ir visą laiką vežiojau kartu... Ji — labai brangus prisiminimas, bet turi grįžti į tikruosius namus“. Maršo garsams aidint, apeigos baigėsi.

Apeigos buvo aprašytos keliuose Lietuvos laikraščiuose ir paminėtos televizijoje. K.M.

CHOREOGRAFIJOS KATEDROS SUKAKTIS

Klaipėdos universiteto Menų fakulteto choreografijos katedros 30-mečio proga šios katedros studentų liaudies šokių ansamblis „Vėtrungė“ ir istorinių šokių ansamblis „Saltanda“ pradėjo koncertų po Lietuvą ciklą.

Šiais mokslo metais rengiamasi aplankyti visus Lietuvos regionus, surengti net dvi dešimtis pasirodymų. Visus juos įvairiose Lietuvos vietose organizuoja katedros absolventai, kurių vadovaujami kolektyvai vietose koncertuoja kartu su „Vėtrungė“ ir „Saltanda“.

Jubilieji švenčianti Choreografijos katedra buvo įkurta 1967 metais Vilniaus pedagoginiame institute. Ją ikūrė tuometinis „Lietuvos“ ansamblio baletmeisteris, žinomas choreografas profesorius Juozas Gudavičius. 1971 metais Choreografijos katedra buvo perkelta į Klaipėdą, kur kuliesi būsimoji kultūros darbuotojų aukštoji mokykla. O prieš metus čia įteiktas jau 500-asis diplomai. (Elta)

Žaidimo taisyklės vėl pasikeitė

Danutė Bindokienė

Politikos žaidimų aikštelėje taisyklės nuolat keičiasi ir niekas negali pasakyti, kuria linkme jos diena iš dienos pakryps. Kai jau atrodo, kad priešrinkiminė Lietuvos prezidento kampanija neatneš jokios ypatingos staigmenos, o iki šiol pareiškusieji norą kandidatuoti, nepatraukė stipresnio busimųjų balsuotojų dėmesio, staiga kortos atsiverte ir parodė kiek kitokia padėtį.

Nėra abejonės, kad daugelis lauke, kaip apsispręs Algirdas Brazauskas. Buvo tvirtai įsitikinusių, kad jis vis dėlto kandidatuos, nepaisant jo ankstesnių prasarimų apie pasitraukimą į užkulisius. Kai kas jo tas užuominas net vadino gudriu priešrinkiminiu ėjimu, suteikusių vilties mažiau galimybių turintiems kandidatams, o pats Brazauskas esą lauke, kad tiksliau žinotų, su kokia opozicija turės rungtis dėl prezidento vietos.

Juk ir Rusijos Boris Jelcin jau yra pasisakęs, kad nebėroni daugiau prezidentūroje sėdėti, o dabar vėl pradeda atsargiai išsitariti — gal ir kandidatuos. Tas „eisiu — neisiu“ svyravimas sužadina vieniems viltį, kitiems nusivylimą, o eiliniam balsuotojui — tam tikrą smalsumą, norą sužinoti, kaip iš tikrųjų viskas baigsis. Šios „galbut politikos“ vežėdas keletą mėnesių veiksmingai vairavo ir vienas dabartinių kandidatų į Lietuvos prezidentus, tik paskutinią akimirka apsisprendęs už kandidatavimą. Kai tam nuosprendžiui užtvartą pastatė rinkimų komisija, pasiremdama Lietuvos Konstitucija, visas reikalas kurį laiką buvo vėl pakibęs ore. Tačiau šiuo metu jau turime daug geresnę nuovoką, kas kandidatuoja, kas ne. Žinome, kad prezidentas Brazauskas nutarė pasitraukti iš lenktynių; žinome, kad Valdui Adamkui leista kandidatuoti. O kokie bus rezultatai po š.m. gruodžio 21 d., pamatysime.

Kaip gaila, kad užsienio lietuvių nesilaiko geros liaudiškos nuostatos: „daugiau darbų, mažiau šnekų“. Kad šiemet vyks prezidento rinkimai, jau seniai skelbiama. Ir privačiai, ir spaudoje šis įvykis daug kartų konfentuo tik iš tuščio į kaurą pilstymas. Jeigu kiekvienas, turintis teisę gauti Lietuvos pasą, tuo nepasirūpino, tad ir rinkimuose negalės dalyvauti. Daugelis reiškia savo nuom-

onę, kas būtų geriausias Lietuvos prezidentas, bet tų nuomonių čia nepakanka, jeigu savo balsu, kai ateis laikas pasisakyti už pasirinktą kandidatą, jo neparemsime. Zodiis nulekia, kaip pienės pūkas vėjuotą dieną, o čia svarbu, kad jis būtų konkretus ir užtikrinantis. Nejaugi vėl dušausime, jog išrinktas ne tas asmuo, nepakelę nei piršto, kad laimėtų kitas?

Gruodžio 21 d. jau nėra tiek toli, žinant, kaip padukusiai greitai bėga laikas. Nors dabar nesėdėkime rankas sudėję, o aktyviai įsijunkime į savo pasirinkto kandidato rinkiminę kampaniją. Net jeigu neturime Lietuvos piliečio pasą, galime agituoti pažįstamus, gimines, tiek tėvynėje, tiek savo aplinkoje, kad balsuotų už tinkamiausią asmenį. Kai rinkiminė nuotai-ka pradės kaisti, svarbu nepaleisti iš akių svarbiausią dalyką: kuris kandidatas bus naudojiamas Lietuvai, kuris daugiausia rūpinsis jos žmonių, ypač labiausiai apleistųjų, atstumtųjų, užmirštųjų, gerove. Išmokime nupūsti rinkiminės retorikos pelenus ir pažiūrėkime, ar po jais iš tikro rusena tėvynės bei jos žmonių meilės ugnis, ar noras užimti prezidento vietą yra tik asmeniškos ambicijos skatinamas.

Taip pat nemažiau reikšminga nesiskaldyti. Nepaisant, kas už ką pasisako, kas į kurio kandidato rinkiminį štabą rikiuojasi, po rinkimų turėsime visi vėl kartu gyventi, kartu dirbti, tais pačiais visuomeniniais ir lietuviškais reikalais sielotis. Jeigu susijausime, išsikoliosime, susipriešinsime, kas iš mūsų liks?

Kaip sakytą pradžioje, politinių žaidimų taisyklės nuolat keičiasi, tad neverta užsiimti spejojimais. Kas tie rimtieji kandidatai į Lietuvos prezidentus, ką jau šiandien galime nubraukti, kaip mažai reikšmes turėsiančius, kiekvienas gali susidaryti savo nuomonę — greičiausiai jau yra ir susidaręs. „Draugas“ stengsis savo skaitytojus informuoti, kai tos informacijos bus vertos dėmesio, tačiau nei už vieno kandidato nugaros neatsistosime (išskiriant apmokamus skelbimus, kurie bus spausdinami, nepaisant, kurį kandidatą reklamuoja). Mūsų skaitytojų tarpe yra įvairių politinių pažiūrų žmonių, todėl pasitikime jų iškimuose negalės dalyvauti. Daugelis reiškia savo nuom-

GYVENIMAS KREPŠINIO AIKŠTĖJE IR ŠALIA JOS

VYTAUTAS GRYBAUSKAS
(Tęsinys)

33

Nekokia pradžia, bet horizontai platus

Nespėjau apšilti kojų, kai ištiko pirmoji nesėkmė. Tose pabaltiečių varžybose, Clevelande, mano vadovaujama komanda gavo geros pylos nuo latvių. Tačiau „nuopelnų“ už pralaimėjimą nesuruošiau priimti. Atvirai pareiškiau sąjungos valdybai ir spaudai savo samprotavimus:

1. viena treniruotė prieš varžybas mažai naudinga;
2. rinktinę sudarė tinklinio žinovas, o ne krepšinio ir be mano pritarimo. Komandoje turėjau daug stiprių gynėjų, bet per mažai puolėjų, galinčių kovoti prie lentų. Mano kritika valdybos neužrūstino,

net į gerą išėjo. Nuo tos dienos broliams latviams daugiau neteko pralaimėti. O man dar be rinktinės, trenerio pareigų buvo uždėtos sąjungos krepšinio vadovo pareigos. Jose išbuva daugiau 10 metų, kasmet per metines šventes tvarkydamas varžybų lenteles, bei parinkdamas kandidatus kitam rinktinės pasirodymui. Tada dar nenujaučiau, kad išsivijos krepšinininkų laukia sunkūs ir garbingi išbandymai įvairiuose pasaulio kampuose.

„Margučio“ idėja

Apie būsimuosius įvykius jau bylojo pirmosios kregždės. Tai spaudoje pasirodė prane-

šimai apie Amerikos lietuvių krepšinininkų išvyką į Pietų Ameriką, kur būtų rungtyniaujama prieš stiprius klubus, net valstybines ar olimpinės rinkitines.

„Margutis“ — populiari išsivijos lietuvių radio programa. Jos vedėjas buvo Petras Petrutis, žinomas sporto entuziastas. Besilankydamas P. Ametikoje jis matė, kad jaunoji karta jau beveik nebekalba lietuviškai, kad nutautėjimas jau prie ribos. Pagalvojo, kad atvykę iš JAV lietuvių krepšinininkų būtų vietos lietuviams dvasinis ir tautinis atsivertimas. Jie savo akimis pamatytų, kad emigracija nepalaužė lietuvių dvasios. Išgirstų skambant iškilmingoje aplinkoje tikrąjį pavergtos Lietuvos himną. Pataikė jiems tiesiai į širdį, jie karštai pritarė ir pažadėjo visokeriopa pagalbą.

Idėja uždegė ir mūsų sporto sąjungos centro valdybą. Be-

matant prasidėjo organizaci-

nis darbas ir pasiruošimas. Pi-

nių kelionei sąjunga neturėjo, reikėjo prašyti visuomenės aukų. Buvau maloniai nustebintas, kad rinktinės trenerio pareigoms centro valdyba vėl pakvietė mane. Aišku, apsidžiaugiau, kad buvau įvertintas. Tačiau iš kitos pusės nerimas, abejonės brovėsi į širdį. Juk buvau savamokslis treneris su 5 metų patirtimi Prancūzijoje. Ar to pakaks? Juk visi žaidėjai jau spėjo paragauti amerikietiškos krepšinio mokyklos. Antra vertus, Čikagoje gyveno du krepšinio autoritetai, 1939 metų Europos čempionai — Mykolas Ruzgys ir Feliksas Kriaučiūnas. Kokia bus jų reakcija? Bet netrukus buvau maloniai nustebintas, kad šie garbingi krepšinininkai ne tik pritarė mano kandidatūrai, bet pažadėjo padėti sudaryti rinktinę, pagelbėti treniruoti ar kitais klausimais. Ir kai po pir-

mos treniruotės gavau jų pritarimą, nuotai-ka ir pasitikėjimas pakilo visokeriopa. Tai buvo geras ženklas prieš tokią kelionę, kurioje lengvu pergalių negalėjome tikėtis.

Krikštynos ir naujas adresas

Prieš eidamas prie rinktinės sudarymo, turiau trumpam grįžti į savo asmenišką gyvenimą ir pasikeitimą, kurie prasidėjo 1956 metų pabaigoje.

Tų metų spalio mėnesį gime mūsų antrasis sūnus. Davėme mano pirmojo sporto klubo, Telšių ir Zemaitijos legendų milžino vardą — Dziugas. Krikštynose dalyvavo ir mano seni krepšinio draugai A. Birutis iš New Yorko, A. Lauraitis iš Čikagos ir J. Bulionis iš Kanados.

(Bus daugiau)

Krepšinininkus, išvykę rungtynoms į Pietų Amerikos valstybes parinko šis komisija. Iš k. F. Kriaučiūnas, V. Grybauskas ir M. Ruzgys. Nuotr. Z. Degučio

„DRAUGO“ KONCERTO PROGRAMOS IŠPŪDŽIAI

PROF. DR. LEONARDAS ŠIMUTIS

Sekmadienį, spalio 5 d., noro Vaido Vyšniausko. Jo patūrėjau progos išgirsti tris menininkus, pakviestus iš Lietuvos dalyvauti koncertų serijoje šešiuose Amerikos lietuvių telkiniuose. Šie kasmetiniai koncertai vyksta po dienraščio „Draugo“ sparnu ir yra tarytum įvadas į rudenių koncertų sezoną. Reikia tikėtis, kad tai bus vykdoma ir ateityje.

Kaip buvo įrašyta koncerto programoje, visi trys menininkai: sopranas Aušra Cicėnaitė, tenoras Vaidas Vyšniauskas ir pianistė-akompaniatorė Eugenija Kuprytė, turi tvirtą muzikinį pasirušimą, susietą ir su plačia bei gan išpūdinga muzikos kūrinių atlikimo patirtimi. Šio trejeto sekmadieniam koncertui pasirinkta programa buvo skirta platesnės publikos skoniui. Tą paskirti ji atliko. Visi trys menininkai buvo entuziastingai sutikti gausios publikos, susirinkusios Jaunimo centro salėje.

Programa susidėjo iš dviejų dalių. Pirmoji buvo sudaryta iš Lietuvos kompozitorių kūrinių. Pradžioje visi trys koncerto dalyviai atliko nepažymėtą programoje kūrinių „Kur giria žaliuoja“, kuris buvo tinkamas įvadas į tolimesnę programą.

Antroji dalis susidėjo daugiausia iš operčių bei miuziklų, sukurtų nelietuvių kompozitorių, solo ir duetu. Solistų akompaniatorė Eugenija Kuprytė taip pat paskambino du M. K. Ciurlionio preliudus ir Robert Schumano „Fantastines pjeses“ — pastarąjį kūrinių atlikusi antroje programos dalyje. Bent šias eilutes rašančiam būtų buvę malonu visas tas kompozicijas girdėti kartu, galbūt kaip trečiąją programos dalį. E. Kuprytė yra ir tvirta akompaniatorė, ir solo pianistė.

Sopranas Aušra Cicėnaitė pradėjo programą, padainuodama Peter Vytauto Sarpaliaus (1887-1953) dainą „Dukružėle“. Šis kompozitorius daug metų gyveno ir dirbo Čikagoje. Jis buvo ne tik kompozitorius, bet ir geras smuikininkas, kuris paėmė į savo globą kompozitorių Vladą Jakubėną ir jo žmoną, kai jie atvyko į JAV. Jakubėnai pas jį apsigyveno, iki patys galėjo įsikurti.

Koncerte buvo atliktos trys Giedros Gudauskienės, gyv. Los Angeles, CA, kompozicijos — dvi soprano ir viena te-

nor Vaido Vyšniausko. Jo patūrėjau progos išgirsti tris menininkus, pakviestus iš Lietuvos dalyvauti koncertų serijoje šešiuose Amerikos lietuvių telkiniuose. Šie kasmetiniai koncertai vyksta po dienraščio „Draugo“ sparnu ir yra tarytum įvadas į rudenių koncertų sezoną. Reikia tikėtis, kad tai bus vykdoma ir ateityje.

Kaip buvo įrašyta koncerto programoje, visi trys menininkai: sopranas Aušra Cicėnaitė, tenoras Vaidas Vyšniauskas ir pianistė-akompaniatorė Eugenija Kuprytė, turi tvirtą muzikinį pasirušimą, susietą ir su plačia bei gan išpūdinga muzikos kūrinių atlikimo patirtimi. Šio trejeto sekmadieniam koncertui pasirinkta programa buvo skirta platesnės publikos skoniui. Tą paskirti ji atliko. Visi trys menininkai buvo entuziastingai sutikti gausios publikos, susirinkusios Jaunimo centro salėje.

Programa susidėjo iš dviejų dalių. Pirmoji buvo sudaryta iš Lietuvos kompozitorių kūrinių. Pradžioje visi trys koncerto dalyviai atliko nepažymėtą programoje kūrinių „Kur giria žaliuoja“, kuris buvo tinkamas įvadas į tolimesnę programą.

Antroji dalis susidėjo daugiausia iš operčių bei miuziklų, sukurtų nelietuvių kompozitorių, solo ir duetu. Solistų akompaniatorė Eugenija Kuprytė taip pat paskambino du M. K. Ciurlionio preliudus ir Robert Schumano „Fantastines pjeses“ — pastarąjį kūrinių atlikusi antroje programos dalyje. Bent šias eilutes rašančiam būtų buvę malonu visas tas kompozicijas girdėti kartu, galbūt kaip trečiąją programos dalį. E. Kuprytė yra ir tvirta akompaniatorė, ir solo pianistė.

Sopranas Aušra Cicėnaitė pradėjo programą, padainuodama Peter Vytauto Sarpaliaus (1887-1953) dainą „Dukružėle“. Šis kompozitorius daug metų gyveno ir dirbo Čikagoje. Jis buvo ne tik kompozitorius, bet ir geras smuikininkas, kuris paėmė į savo globą kompozitorių Vladą Jakubėną ir jo žmoną, kai jie atvyko į JAV. Jakubėnai pas jį apsigyveno, iki patys galėjo įsikurti.

Koncerte buvo atliktos trys Giedros Gudauskienės, gyv. Los Angeles, CA, kompozicijos — dvi soprano ir viena te-

Po „Draugo“ koncerto spalio 5 d. Jaunimo centre. Sėdi iš kairės: Marija Remienė, vyr. redaktore Danutė Bindokienė, Katalikų spaudos draugijos direktorių tarybos pirm. dr. Petras Kisieličius; stovi: „Draugo“ moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC, Elena Barienė, pianistė Eugenija Kuprytė, Stasys Baras, sol. Aušra Cicėnaitė, sol. Vaidas Vyšniauskas, Audrone Gaiziūnienė, Dana Stankaitė, Birutė Jasaitienė, Margarita Momkienė ir Vaclovas Momkus. Nuot. Jono Kuprio

PRASIDEDA METINIS LF VAJUS

Kiekvieną rudenį Amerikos gyventojai švenčia Padėkos dieną savo artimųjų ratelyje. Labai dažnai šventės dėmesys nukreiptas į maisto gausą ir patiekalų skaičių. Beplušt ir besirušiant šiai gėrybių puotai, gal ne kartą pamirštama ir pagrindinė šventės mintis, kuri glūdi žodyje „padėka“, ką, be abejo, pirmieji šio krašto gyventojai turėjo omenyje, švėsdami šią dieną: padėkoti Visagaliai už suteiktą skalsą ir gerą derlių, pasidalinti su mažiau turinčiais ir pasidžiaugti tuo, kas pasiekta.

Rudens pradžioje Lietuvos fondas kasmet išsiunčia savo nariams laiškus, pasirašytus tarybos ir valdybos pirmininkų. Lietuvos fondo laiškuose irgi pasidžiaigiama pasiektais laimėjimais, dėkojama visiems už pastangas ir išjungimą į Lietuvos fondo veiklą, didinant savo įnašais pagrindinį kapitalą, o ypač malonu, kai atsiranda ir vienas kitas naujas narys. Su šiuo laišku buvo pasiūti ir LF pelno skirstymo komisijos duomenys, kurie ir nurodo pagrindinius LF šių metų darbo rezultatus.

Į laišku pasiuntimo akcija

lika savo plojmais neišleido solistų iš scenos, kol jie nepadainavo dar trijų dainų. Apskritai programa buvo gera, o ir klausytojus reikia pasveikinti, kad ryžosi dalyvauti koncerte, kai spalio mėnesio sekmadienio oras buvo labiau tinkamas praleisti gamtoje, kaip salėje. Taip pat buvo malonu, kad programos metu netrukde nuolatini fotografų lūpelių blykčiojimas, kaip dažnai koncertuose pasitaiko.

„Draugas“ vertas pasveikinti už šių metinių koncertų suruošimą, juos atkviėdiant ir įvairius lietuvių telkinius supažindinant su talentingais menininkais iš Lietuvos. Nera abejones, kad visi, kurie atsilankys A. Cicėnaitės, V. Vyšniausko ir E. Kuprytės koncertuose, neapsivils.

įsijungė gražus būrys Lietuvių fondo talkininkų, kuriuos čia ir norėtume paminėti, tai: Elena ir Stasys Barai, Regina ir Algirdas Ostiai, Vaclovas Momkus, Kostas Dockus, Alė ir Antanas Razmai, Kazimiera Antanaitienė, Juozas Končius, Viktorija ir Antanas Valavičiai, Vytautas Dijkas, Algirdas Čepėnas, Romas Kronas, Danutė ir Vladas Jakovickai, Aleksas Pabrėža ir Vilija Meilytė.

Lietuvių fondo steigėjai ir velesnieji darbu tęsėjai neišgalėjo nei laiko, nei energijos ir su entuziazmu skleidė visuomenėje Lietuvos fondo idėją, kurios lietuviybės išlaikymui atrodė būtinos ir niekam abejonių nekėlė. Ir šiandien niekas turbūt dar neabejoja Lietuvos fondo svarba, tik gal tarp daugelio kitų visuomeninių bei karitatyvinių reikalų Lietuvos fondo kreipinuis nustumiamie į šalį, pagalvodami, kad LF gerai laikosi, turi sukaupęs nemažą kapitalą; pamiršta didesnę ar mažesnę sumą lietuvišką veiklą, studentams duoda stipendijų, o tuo daugiau ir norėti; geriam noram niekada nebus galo. Priminti Lietuvos fondo vaje bei paskatinti narius aktyvesnei veiklai ir buvo išsiunčiami šie laišukai.

Gyvenime taip jau yra, kiekvienas organizmas, įskaitant ir organizacijas, kai užgimsta, vystosi, auga, žydi, neša ir gerą vaisių, o, kai juo imama nebesirūpinti, nustoja toliau ugdyti, jis pradeda senti ir laukia liūdna išnykimo ateitis. To dar negalima būtų pasakyti apie Lietuvos fondą ir jo veiklą. Ji yra gyvatinga augančių kapitalu ir nariais, dar vis atsiranda LF idėjai pasišventusių žmonių, kurie šios organizacijos neprileidžia prie nusilpimo.

Linkėkime, kad ir šiais metais į Lietuvos fondo vajuos laiškus gausiai atsiliėptų patys LF nariai, padidindami savo įnašus, o taip pat būtų labai gražu, kad šalia finansinės paramos Lietuvos fondas

susilauktų ir daugiau naujų narių, nes kasmet vis daugiau ir daugiau pirmąkart iškeliauja į Amžinybę. Pereito pavasario Lietuvių fondo narių suvažiavime buvo priimta rezoliucija, kad „Lietuvių fondo nariai paragintų savo artimuosius įstoti į Lietuvos fondo nariais ar įrašytų savo vaikus, vaikaičius, Lietuvos partizanų, Sibiro tremtinių ir politinių kalinių“. Kitoje rezoliucijoje taip pat, „Suvažiavimas prašo visus lietuvius sudaryti testamentus ar atidaryti bankuose Trust' sąskaitas ir dalį turto skirti Lietuvos fondui“. Norėtume, kad Lietuvių fondas ir toliau gyvybingai augtų ir padėtų LF vadovybei įgyvendinti išskylančius kūrybinius planus bei užmojus čia, o taip pat, kur būtina, suteiktų galimybę skirti paramą ir Lietuvoje.

J. Končius

KARALIAUČIAUS KRAŠTO LIETUVIŲ SEMINARAS

Vilniuje, rugsėjo 12-13 d. vyko Mažosios Lietuvos reikalų tarybos (MLRT) surengtas Karaliaučiaus lietuviams pirmasis seminaras „Mažosios Lietuvos kultūra ir istorija“. Į seminarą suvažiavo Karaliaučiaus, Ragainės, Gastų, Gumbinės lietuvių kultūros draugijų, Karaliaučiaus krašto „Birutės“ draugijos bei Karaliaučiaus krašto lietuvių mokytojų asociacijos atstovai. Nedalyvavo Stalupėnų, Išruties ir Tepluvos lietuvių. Seminare svečių teisėmis dalyvavo rūpestingai užnemūnęs lietuvių globojantis Tauragės miesto savivaldybės patarėjas K. Juknius.

Paskaitas skaitė ir naujų istorijos prielaidų iškelė Mažosios Lietuvos tyrinėtojai dr. R. Batūra, dr. A. Matulevičius, prof. dr. A. Pirockinas, prof. dr. B. Genzelis, dr. A. Jonynas, prof. dr. V. Merkys, dr. V. Bagdonavičius, apžvelgęs lietuvių kultūrinę veiklą Mažosioje Lietuvoje XIX-XX amžių sandūroje, pastebėjo, kad načių laikotarpiu Lietuvos konsulatams Tilžėje labiau rūpinosi parama vietos lietuviams negu dabartinis Lietuvos konsulas Karaliaučiuje.

Seminaro dalyviai pasidžiaugė, kad Lietuvos žmonės dažnai aplanko juos įvairių valstybinių ir tradicinių švenčių proga, atsiveža kultūrinių ir švietėjiškų programų, siunčia knygu lietuviškoms krašto bibliotekėms. Minėjo ir savo rūpesčius.

Pirmasis seminaras, Mažosios Lietuvos atstovų nuomone, buvo labai reikalingas. Pageidautu, kad tokie susitikimai vyktų dažniau.

LA 1997.09.18

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(773) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- Nuosavybių įkainavimas veiktus
- Perkaime ir pardu: dame namus
- Pensininkams nuolaida

Washington, D.C., lietuviu savininko „landscaping“ kompanija leidžia darbininko. \$5.50 į val. Jei nori, gali dirbti 12 val. į dieną. Vieta gyvenimi bus parūpinta už \$130 mėn. Kreiptis: Alex, tel. 202-244-2373

ČIA GALĖJO BUTI JOSU SKELBIMAS...

Greitai ir profesionaliai

Filmuojame Lietuvoje

PAGAL UŽSAKYMĄ

VIDEO JUOSTELE ATSIUNCIAME Į NAMUS

Filmuojame gimines ir draugus, miestus ir kaimus, kapines, globojamus vaikus, šventes. Pamatysite Lietuvą savo akimis.

PUIKI PASLAUGA ĮAMZINTI PRISIMINIMUS!

KODA SERVICE
773-330-0794

ELEKTROS ĮVEDIMAI - PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MASINAS, SALDYTUUVUS, SILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VESINTUVUS.

H. Deckys
Tel. 773-585-6624

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Siunčiame baldus ir komercines siuntas. Knygos į Lietuvą, € 59 sv., minimumas \$25.00. Pinigai pervedami doleriais - nuo išsiuntimo dienos į gavėjo rankas per 2 - 5 dienas. 50 sv. maisto produktų \$98.- Šventinis \$39.- Įstaiga Floridoje: vedėja Vida Meiluvienė Tel.: d. (813)360-9881, n. (813) 360-1364. TRANSPAK, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629 Telefonas: (773) 838-1050 Atstovybė Lietuvoje: Vilnius, 26-24-27, 26-28-27

REALYBĖ SKIRIASI NUO MITŲ

Uzsienio investuotojų susidomėjimas Lietuva nepaprastai padidėjo, paskelbus apie 14 didžiųjų imonių privatizavimą. Tai viena priežasčių, dėl kurių šiems ir kitais metais tikimasi sulaukti tikro investicijų antplūdžio. Apie valstybės turto privatizavimo eigą „Respublikos“ priedui „Rinka“ pasakoją Europos reikalų ministerijos Privatizavimo departamento direktorius Vytenis Junevičius. Pasak jo, nepaisant oponentų kritikos, didžiųjų Lietuvos imonių privatizavimas negali būti sustabdytas. Savo priešrinkimėse kampanijoje konservatoriai nedviprasmiškai pasisakė už didžiųjų valstybės imonių privatizavimą. Pasirinkusi konservatoriai ir jų programa, tauta drauge pritarė ir tokiam privatizavimui.

Vytenis Junevičius atmetė kaltinimus, kad Europos reikalų ministerija labai skubotai privatizuoja strateginius objektus. Pasak pareigūno, apie skubotumą jau šaukiama pusę metų, tačiau niekas neatkreipia dėmesio, kad per tą laiką dar neprivatizuotas ne vienas iš didžiųjų objektų ir vargu ar bus privatizuotas šiais metais. Toliausiai pažengta, ruošiantis privatizuoti „Lietuvos telekomą“. Konkurso būdu išrinktas privatizavimo konsultantas. Juo tapo „Union Bank of Switzerland“, kuris dabar ruošia „Lietuvos telekomo“ privatizavimo programą ir strategiją. Manoma, kad privatizavimo programa bus parengta lapkritį. Antrasis jau tikrojo „Lietuvos telekomo“ privatizavimo konkursas turėtų būti skelbiamas šių metų pabaigoje. Tada paaiškės strateginis investuotojas, su kuriuo ir bus toliau deramasi. V. Junevičius mano, kad „Lietuvos telekomas“ gali būti realiai parduotas ne anksčiau

kitų metų kovo mėnesį. Šia Lietuvos ryšių imone domisi Skandinavijos valstybių, Prancūzijos, Graikijos telekomai. Pasak V. Junevičiaus, kalbėti apie galimą pardavimo kainą dar sunku, nes pagrindinis telekomų privatizavimo pagausėjimas buvo maždaug prieš metus. Tada ir kainos buvo labai didelės. Be to, nereikėtų pamiršti, kad telekomunikacijų technologijos pasaulyje modernizuojamos labai sparčiai. Gali atsitikti ir taip, kad po kelerių metų neilks ką privatizuoti, nes tokių tinklų, kokie yra dabar, galbūt iš viso niekam nebereikės.

Privatizavimo šalininkams ir vykdytojams nemažai priekaištaujama, kad užsieniečiams privatizuoti yra siūloma pelningai dirbančios imonės. Į tai V. Junevičius atsakė: „Esu įsitikinęs, kad višta reikia parduoti, kai ji dar deda kiaušinius. Tada už ją galima prašyti atitinkamos kainos. Kai višta pastips, jos parduoti nepavyks, nes kvailių dabar nėra, o mums patiems dar reikės primokėti už jos „pakasynas““.

Rima Jakutyte

MAŽEIKIUOSE „LIJO“... SILDAINIAIS

Mažeikių uždaroji akcinė bendrovė „Grūstė“, švėsdama penkerių metų sukaktį, prie jai priklausančios didžiausios Mažeikiuose maisto produktų parduotuvės iš oro išbarstė 76 kilogramus saldinių. Saldainių liūtis pasipylė iš sraigasparnio.

Du automobilių savininkai po to kreipėsi į policiją dėl apgadinų automobilių. Saldainiai iškelė vieno automobilio langą, o kitam nubrodino dažų dangą.

(LR)

Sol. Aušra Cicėnaitė „Draugo“ koncerte, Jaunimo centro scenoje.

Sol. Vaidas Vyšniauskas.

Abi nuotraukos Jono Kuprio.

Laiškai ir nuomonės

JOKIE ŠMEIŽTAI NESUKLUDYS

Lietuvos prezidentui Algirdui Brazauskui nusprendus nekandiduoti antram terminui, Lietuvos rinkėjai gruodžio 21 dieną išsirinks naują prezidentą, kuris vadovaus atsikuriančiai tėvynei. Vasario 25 dieną į pensiją išeis buvęs Lietuvos Komunistų partijos vadovas, 65 m. inž. Algirdas Brazauskas. Palankiai ir santūriai pagrindiniai Lietuvos laikraščiai atsiliepė apie prezidento spalio 6 d. televizijoje pasakytą kalbą, kurioje jis pabrėžė, kad, tik tvirtai remiamas Seimo daugumos ir tos pačios daugumos suformuotos vyriausybės, Lietuvos prezidentas tampa realus valstybės vadovas. Brazauskas pripažino, kad rinkimuose rinkėjai nepamirštų ir jo partinės biografijos, o rinkimų diskusijose iškilų įvairių praeities ryšių, sutarčių ir turto perdavimo įvykių, kurie sukeltų nemažai įtarimų ir nepasitikėjimo.

Lietuviai išėvijoje buvo nustebinti prezidento sprendimu. Ypač nustebino pasakymas, kad tik valdanciosios partijos kandidatas gali sklandžiai bendradarbiauti su Seimu. Tos pačios partijos kandidatas pagreitintų Lietuvos atsikurimo procesą, teisėtarkos įvedimą, korupcijos panaikinimą ir gyventojų gerovės pagerinimą bei tautinį ir dvasinį atgimimą. Vadovaujantis koalicijos kandidatui reikia nulegti viešosios nuomonės aparatūrą (radiją, TV ir spaudą), kad jie rūpestingai ir sąžiningai pateiktų kandidatų programas, jų sąžiningumą ir sugebėjimą bendrauti su Seimu, vyriausybe, užsienio vadovais.

Lietuvos gyventojai turi žinoti, kad Tėvynės sąjungos ir Lietuvos Krikščionių demokratų partijos sudaryta koalicija yra jėga, kuri veda tautą į geresnį, doresnį ir krikščionišką rytojų. Mūsų atsakymas „Lietuvos ryto“ (10/8/97) vedamajam, kad išėvijos birželio 6 d. Čikagoje priimta rezoliucija vienigai remti Seimo pirm. Vytautą Landsbergį ir prezidentus, padėjo vienyti krikščioniškos minties politines jėgas, jų tarpe ir bažnyčios lankančius piliečius. Jokie skaldymo būdai, šmeižtai nesugriaus šios sutarties, ypač šiemet, kai „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika“ minėjo savo 25 metų pogrindžio veiklos sukaktį. Lietuvos piliečiai užsienyje savo aukomis, balsais ir įtaka savo giminėms prisidės prie gruodžio 21 dienos pergales, kada Vilnius praneš, kad naujasis Lietuvos prezidentas yra V. Landsber-

gis, kuris tvirtu žingsniu ves Lietuvą į laisvę ir nepriklausomybę.

„Lietuviškų melodijų“ radijo komentarai š.m. spalio 11 d. Detroit, MI.

GERĖJA LIETUVOS PAŠTO TARNYBA?

Per praėjusius metus, nuolat dingstant į Lietuvą siunčiamiems laiškam su nuotraukomis, švenčių ar gimtadienio sveikinimais, rašiau straipsnį apie ilgą laiką Lietuvos pašte, kurie laiškuose iš JAV ieško dolerių arba iš Vokietijos markių. Jų neradę (gal kartais ir suradę), atplėstus laiškus meta į šiukšlių dėžę ir taip nutraukia komunikaciją su tautiečiais Vakarų pasaulyje.

Šį mano skundą (1997.03.26) spausdino „Draugas“ ir „Lietuvos aidas“, kurio kitos dienos laidoje buvo piktoki Lietuvos pašto pareigūnų pareiškimai, kad dėl to kalti lėktuvai Frankfurto oro uoste, kad visam pasaulyje paštuose dingsta laišakai.

Tą mano laišką, kartu su savu juo, š.m. gegužės mėnesį mano gera pažįstama Liucija Būgaitė, gyv. Druskininkuose, persiuntė Lietuvos Respublikos Rysių ir informatikos ministru Ri mantui Pleikiui. Jo atsakyme atsispindi susirūpinimas ta nenormalia padėtimi Lietuvos pašte ir pastangos pašto tarnybos pagerinimui. Jis rašo:

„Labai atidžiai, susirūpinęs perskaičiau Jūsų (1997.05.12) ir pono Broniaus Juodelio (1997.03.26) laiškus. Tenka apgailestauti, kad iki šiol „Lietuvos pašto“ veikloje atsitinka tokie bjaurūs dalykai. Norim patikinti Jus žina problema ir besistengia ją išspręsti. „Lietuvos paštas“ yra didelė įmonė, turinti daugiau kaip 7 tūkstančius darbuotojų, iš kurių tikrai ne visi gerai vykdo savo pareigas, o kai kuriems ir išsilavinimo trūksta tam darbi tinkamai atlikti.

Deja, vagiliavimo papročiai tai mūsų „palikimas“ iš neseniai praėjusių sovietinių laikų. Nežadame taikstyti, vyksta „Lietuvos pašto“ pertvarkymas, sustiprinta darbuotojų atliekamų pareigų kontrolė, keičiami prasižengusieji. Deja, vien tik „Lietuvos paštas“ atsakingas už laiško kelionę iš JAV iki Lietuvos. Ir iš kaimyninių šalių pasitaiko gauti pažeistų laišku, o neretai ir aiškintis kodėl kartais jie dingsta nepasiekę mūsų šalies.

Atsiprašau dėl Jūsų patirtų nemalonumų ir tikiuosi, kad ministerijos bei „Lietuvos pašto“ pastangos bus pastebėtos ir pakankamos“.

Buvę čiurlioniečiai, susirinkę į smagų vasaros pabaigos pobuvį, prisimena „Čiurlionis“ ansamblio laikus...

Šią vasarą mano siunčiami laišakai į Lietuvą nedingo su nuotraukomis ir be jų. Ar jau galime tuo džiaugtis ir dėkoti naujam Rysių ir informatikos ministru Ri mantui Pleikiui? Ar Lietuvos pašte jau grįžta sąžiningumo ir pareigos supratimas? Ar Lietuvos pašto vadovybė sugebėjo „perauklėti“ ar pakeisti vagiliaujančius tarnautojus sąžiningais asmenimis, užuot kaltinus oro linijas? Pagyvensim — pamatysim. Svarbiausia, kad mūsų laišakai galėtų netrukdomi pasiekti adresatus Lietuvoje. Lietuvos Respublikos Rysių ir informatikos ministru Ri mantui Pleikiui už dėmesį padėka.

Bronius Juodelis
Willowbrook, IL

KAIP PIRŠLIAUJA LIETUVOS SPAUDA?

Piršlybos per spaudą, arba vedybiniai skelbimai, nėra naujiena mūsų laikais. Prieškarinėje Lietuvoje, kaip žinau iš patyrimo (dirbau „Mūsų rytojui“, tokių skelbimų būdavo ne per daugiausia. Žmonės kažkaip varžėsi ir bi joje viešumos. Bet vis dėlto buvo tokių, kurie per laikraščius ieškojo „gyvenimo draugės ar draugo“. Redakcijos tokius skelbimus spausdindavo kaip visus kitus skelbimus, palikdamas skelbėjui laisvę pasakyti, ką nori. Paprastai skelbėjas, išdėstęs savo norus, nurodydavo tik savo pašto įstaigą, kur „iki pareikalavimo“ galėjo atsiimti laiškus. Redakcijos už skelbimų turinį nesiėmė atsakomybės ir jokių paslaugų nesiūlė.

Dabartinėje Lietuvoje spaudoj tokių skelbimų mirgė mirga, ir, kas svarbiausia, dėl tokios gausos redakcijos veda kortekas arba dirba išvien su vedybų biurais. Visa tai, žinoma, daroma ne tik pagelbėti „meilės išsilgusioms širdims“, bet ir savo pačių naudai. Tikslas labai huma-

niškas, bet naudingas ir kišenei!

„Lietuvos aidas“ savo rimtumu ir patikimumu skelbimų atžvilgiu išsiskiria iš kitų laikraščių. Norintieji pasiskelbti moka 7.9 Lt (pašto perlaida), prideda skelbimo tekstą ir siunčia laikraščiu. Norint gauti pasiskelbusio(s) adresą, reikia nusiųsti „Santakos“ b-vei, 7 Lt ir voką su atgaliniu adresu, nurodant laikraščio skelbimo numerį (visi vedybiniai skelbimai numeruoti). Norintieji pasiskelbti per kompiuterių kartoteką, moka 50 Lt.

Vedybinių skelbimų turinys maždaug standartinis: am-

žius, ūgis, išsilavinimas, būdo savybės, materialinė padėtis, o kai kada ir ... tarmė. Keista, kad „L. aidas“ (164-1997) skelbiasi ir Miuncheno pažinčių firma P. W. (taip ji vadinasi), ieškanti Lietuvoje moterų ištektinti už užsieniečių. Bet yra ir „individualių skelbimų iš užsienio: pvz., vokiečiai, norvegai ieško pažinčių Lietuvoje, tik gali susirašinėti anglų ar vokiečių kalba.

Atrodytų, skelbtis laikraščiu nėra brangu — tik 7 litai; kas kita patarnavimai: už kiekvieną tokią pažinčių reikimą mokėti po 7 litus.

Apskritai, „L.aido“ piršliavimas labai korektiškas. Visai kitoks yra Kaune išeinančio savaitraščio „Europa-Ekspres“, nes jame randa vietos tokie straipsniai, kaip „Seksio būdai ir jų pavadinimai (Europa, 1997-Nr. 25). Savaitraštis taip save apibūdina: „Laikraštis maistantiems, norintiems, galintiems“. Pagal šitą „sukirpimą“ jame ir vedybiniai skelbimai. Ieško pažinčių net ir kaliniai, dar sėdintys už grotų, neiškaus plauko užsieniečiai, tik jiems reikia rašyti jų kalba. Skelbimuose netruksta ir tokių posakių: „Geriau jaunystė su visokiom kvailystėm, negu išmintingųjų senatvė“. Yra ir tokių skelbimų: „Jaunas vaikas ieško draugo artimam bendravimui. Noriu gauti nuotrauką“. Čia nereikia daug sukli galvos, kad suprastum, kas yra „artimas bendravimas“.

Saulius Šimoliūnas
Detroit, MI

• Klaipėdos universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto Motiejaus Valančiaus auditorijoje rugėjo 15 d. įvyko oficiali vardinį Motiejaus Valančiaus stipendijų steigimo ir teikimo ceremonija. Vardinį stipendijų mokėjimą organizavo Labdaros ir paramos fondas prie šiais metais įsteigto Motiejaus Valančiaus kultūros centro. Beje, ši centras įsteigė Motiejaus Valančiaus palikuonys Vytautas (tėvas) ir Valdemaras (sūnus) Vaicėkauskai.

Pirmąsias stipendijas gavo sūkti galvos, kad suprastum, kas yra „artimas bendravimas“.

Gyvenimas nestovi vietoje — žmonės ieško, ko nepamatų ar nori ko gražaus, bet tarp jų gražių šauksmų ar nėra ir LA klastos, ypač užsieniečių skel-

bimuose? Blaiviai galvojančioms jaunuoliams-ems reiktų labai kritiškai vertinti tokius skelbimus. Mafija nepalieka ramybės ir šios gyvenimo srities.

Vytautas Valys
Detroit, MI.

PRISIMENANT MAČKUS

Šiais metais Algimantas Mackus (1932-1964) būtų išėjęs pensijon, o jo žmona Dalia Juknevičiūtė (1935-1975) dar tebedirbtų. Jie išsiskleidė kaip menininkai šešiasdešimtais metais, kada Amerikoje jauni žmonės protestavo prieš Vietnamo karą, materializmą, prisitaikymą. Algimantas taip pat buvo aiškus protestuotojas prieš bet kokį smurtą. Jis buvo aštrus ir kandus savo poezijoje.

Tačiau, skaityk jo posmus, ir surasi grožį sielvarte. Jis niekuomet nepasidaro ciniškas ar negatyvus. Jam mirus, Dalia deklamuodavo jo eileraščius, išryškindama jų skambesį ir grožį. Tai buvo labai žmogiškas protestas prieš visuomenės klaidas ir kartu geresnio pasaulio ilgesys. A. ir D. Mackai buvo reikšmingi šešiasdešimtais metais, o savo autentiškumu tebėra svarbūs ir šiandien. Jei būtų gyvi, mano manymu, jie būtų išlaikę savo populiarumą ir jaunesnėje kartoje.

Saulius Šimoliūnas
Detroit, MI

DRAUGAS, antradienis, 1997 m. spalio mėn. 14 d.

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad š.m. spalio 9 d., Troy, Michigan mirė mūsų Mamytė, Močiutė, Sesutė, Uošvė ir Teta

A.†A. Dr. REGINA PETRAUSKIENĖ

Gimusi 1917 m. rugėjo 17 d. Simno valsčiuje, Alytaus apskrityje, Amerikoje išgyveno 47 metus. Gyveno Dearborn Heights, Michigan. Lietuvoje baigusi Vytauto Didžiojo universitetą, odontologijos fakulteta.

Nuliūdę liko sūnus Vytautas, marti Birutė, vaikaitė Kristina; dukra Aldona ir zentas Kęstutis Šontos, vaikaičiai Liana ir Romas; sesuo Zosė Stašionienė su šeima gyvenanti Floridoje, dukterėčia Nijolė Šnapštienė su šeima ir daug kitų giminių Lietuvoje ir Amerikoje.

Po gedulingų šv. Mišių spalio 13 d., kurias aukojo Šv. Antano parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas ir kun. Aloyzas Volkis, Velionė buvo palaidota šalia vyro a.a. Petro Petrausko, Holy Sepulchre kapinėse, Southfield, Michigan.

Nuoširdžiai prašome visus prisiminti savo maldose mūsų mylimą Mamytę, Močiutę, Sesutę, Tetą ir Uošvę dr. Reginą Petrauskienę.

Nuliūdę: sūnus ir dukra su šeimomis

PENKERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A. GEDIMINAS MICKEVIČIUS

1992 m. spalio 22 d. atėjo Viešpaties Angelas ir išėvėdė į Amžinuosius Namus mano mylimą, brangų Vyra, mūsų Tetą ir Tetuką ir kartu mano gyvenimo viltį...

Skaudi ašara terieda kasdieninėje maldoje, prisimenant Tave, mielas Gediminai, bet ramina viltis, kad susitiksime Amžinybėje.

Minint a.a. Gedimino brangų atminimą, šv. Mišios bus aukojamos š.m. spalio 19 d. 11:15 val. ryto. Tėvų Jezuitų koplyčioje, Čikagoje.

Kviečiame gimes, draugus ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose ir kartu pasimelsti už a.a. Gedimino sielą.

Liūdesy likusi: žmona Zota, duklė Nijolė, sūnus Bernardas ir vaikaičiai Paulius ir Audra

PENKERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

„Aš pajautau Tave per Šventą Žodį, Per kryžiaus kantą — Meilę pajautau, Išėjau tave, kurį man parodė. Į Šviesą Amžinybės sodą... Dekoju, Dieve, ir garbinu Tave“

A.†A. ADOLFAS ČAMPĖ

1997 m. spalio 19 d. sukanka penkeri metai, kai Amžinyben išėjo mano gyvenimo mylimas Draugas, vaikų Tevas ir Senelis. Manęs niekad nepalieka begalinis ilgesys brangaus Adolfo, su kuriuo džiaugsmo ir laimės kelioje plačiais gyvenimo vieškeliais ir kuris, siaubo dienomis paliekant gimtąją žemę, man ir visai šeimai teikdavo globą ir dvasinę stiprybę.

Velionis ne tik savo šeima uoliai rūpinosi, bet ir Lietuva — jai tarnavo visą savo amžių. Deja neilgai teko jam pasi-džiaugti numylėtos žemės laisvės dienomis. Staiga Amžinyben pašauktas, išėjo savo Tautai daug svarbių ir sekmingų iš vergijos laisvinimo darbų atliek.

Brangūs gimes, draugai bei pažįstami, maloniai prašome prisiminti savo maldose taurą lietuvį.

Šv. Mišios už a.a. Adolfą Čampę, bus aukojamos spalio 19 d., sekmadienį, 10.30 val. ryto Šv. Juozapo parapijos šventovėje, Waterbury, CT.

Liūdinti žmona ir šeima

Etnografinio Šiaulių miesto ansamblio „Saule“ dalyviai. Jie pasirodys Čikagoje, Jaunimo centre, spalio 14 d., antradienį, 7 val. vak. Visi kviečiami atvykti.

A.†A. SOFIJAI ir ALBINUI SLIVINSKAMS

tragiskai žuvus automobilio katastrofoje širdingai užjaučiame sūnų ROMĄ, dukrą VIRGINIJĄ KANKUS su šeima ir kartu liūdimė.

Bronė ir Felix Mataičiai,
Antanas ir Danutė Natalija Mataičiai

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Dalia Puškorienė ir vietinės Lietuvių Bendruomenės valdyba rengia „Draugo“ koncertą Clevelande š.m. spalio 18 d., 7 val. vak. Programą atliks, taip šiltai su tikti Čikagoje, sol. Aušra Cicėnaitė, Vaidas Vyšniauskas ir pianistė Eugenija Kuprytė. Iš Čikagos į koncertą vyksta ir „Draugo“ vyr. redaktorė. Kadangi Clevelande gyvena labai nuoširdžių „Draugo“ bendradarbių ir skaitytojų, žinome, kad jie užpildys Dievo Motinos parapijos salę ir koncerto turės malonią atgaivą.

Matilda Marcinkienė, maitinimo komiteto pirm., rūpinasi, kad svečiai, atvykę į X Mokslų ir kūrybos simpoziumą, besisėkėdama su pažįstamais, galėtų išgerti kavos puodelį, o išalkę — užkasti ar papietauti. Ji jau susitarė su „Racine“ kepykla dėl maisto ir kepinių, kuriais čikagiečiai pripratę gardžiutis renginiuose, o simpoziumo metu tai galės padaryti ir atvykusieji iš kitur.

Dr. Birutė Kasakaitienė, Chicago, IL, siūsdama prenumeratą, apdovanojo „Draugo“ laikraštį 105 dol. auka. Labai dėkojame!

AUKSINIO AMŽIAUS SULAUKUS

Su nuoširdžiu dėkingumu, Dievo Apvaizdai leidus, Eleonora Baronaitė-Bareikienė spalio 10 d. šventė savo 90-ties metų gimtadienį. Nedaug yra laimingųjų, sulaukusių aukštinio saulėlydžio, kuriame kiekviena raukšlėlė šviečia spinduliu, dar pakankamai gali gerėtis gyvenimu.

Eleonora Baronaitė-Bareikienė gimė 1907 m. spalio 10 d., prie Kernavės — Lietuvos pirmosios sostinės — giliai religingoje, lietuviškoje šeimoje. Šeimoje augo keturi vaikai: dvi seserys ir du broliai. Eleonora buvo antroji šeimoje. Jos vaikystė ir jaunystė buvo karo audrų sukuryje.

Eleonora Baronaitė 1927 m. sukūrė šeimą su Jonu Bareika. Jauna šeima dirbo, kūrėsi, susilaukė trijų vaikų: dukters ir dvykū — dukros ir sūnaus. Tačiau neilgai teko džiaugtis šeimos laime. Artėjant antrajai sovietų okupacijai, reikėjo palikti namus ir visa tai, dėl ko buvo svajota ir dirbta. Gyvenimo audra nu-

Užsakykite „Draugą“ savo studentams vaikams, išvykusiems į tolimą universitetą, užprenumeruokite neseniai iš Lietuvos atvažiuojantiems artimiesiems ar pažįstamiems, nepagalėkite 60 dol. — taip, **tai tikra tiesa, naujiems prenumeratoriams** ribotą laiką metinė prenumerata yra tik 60 dol. — pradžiuginti vietinė, iš naujo pensininkė, kuris labai norėtų, kad „Draugas“ lankytų kasdien. Visus kviečiame jungtis į skaitytojų eilės.

Prelatas Casimir Toliušis, Carlinville, IL, padovanojo 100 dol. auką „Draugo“ laikraščio išlaidoms sumažinti. Nuoširdžiai dėkojame!

Našlių, našliukų ir pavienių klubo metų pabaigos susirinkimas įvyks spalio 17 d., penktadienį, 1 val. popiet. Šiaulių salėje, 2417 W. 43rd Str., Chicago. Po susirinkimo — vaisės. Visi širdingai kviečiami.

„Sietuvos“ skautininkų ir vyr. skaučių draugovės sueiga penktadienį, spalio 17 d., 7 val. vak. vyks PLC, Lemonte. Visos dalyvaujame uniformotos.

vedė į Ameriką (JAV). Atsidūrus svetimame krašte, be kalbos, tarp svetimųjų, reikėjo iš naujo kurtis ir planuoti ateinančias dienas.

Nuostabią spartą bėga laikas. Ir štai, spalio 10 d. Eleonora Bareikienė, toli nuo gimtinės, ramiai, dukterų ir pažįstamų tarpe šventė savo gražų 90-ties metų jubiliejų. Eleonora Bareikienė leidžia savo saulėlydžio dienas vyrų sesnės dukters Marijos globojė Čikagos priemiestyje. Visi jos šeimos nariai, išskyrus dvi dukras, yra iškeliavę Anapolin.

Sakoma, kad senatvė prasižada tuomet, kai žmogus yra praradęs kasdienius interesus. Eleonora Bareikienė eina su gyvenimu: būdama labai silpnos sveikatos, vis tiek mėgsta lietuviškus renginius, sekmdieniais bažnyčioje pasimelsti ir būti žmonių artumoje. Taigi ji dar senatvės nesulaukė.

V.T.

JAV LB Lemonto apylinkės valdyba rugpjūčio mėnesio gale išsiuntinėjo laimėjimų bilietėlių knygetes apylinkės nariams, skirdama iš viso 1,000 dol. laimėjimams. Lapkričio 9 d., sekmadienį, per apylinkės valdybos ruošiamus pietus Pasaulio lietuvių centro salėje, bus traukiami laimingieji bilietėliai. Prašoma grąžinti jų šaknelės iki lapkričio 6 d.

X Mokslų ir kūrybos simpoziumo metu viena paroda vyks ir Lietuvių dailės muziejuje, Lemonte. Joje bus išstatyti Romo Viesulo litografijos darbai, taip pat Algimanto Kežio fotografijos iš ciklo „Moterys“. Atidarymas vyks lapkričio 26 d., trečiadienį, 7 val. vak. Parodą tvarko muziejaus direktorė Dalia Šlenienė. Verta prisiminti, kad simpoziumo metu Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje vyks ir daug kitų parodų.

Prel. Juozo Prunskio 90 metų sukakties šventei ruošti Ateitininkų namų valdyba kviečia organizacijų atstovus į pasitarimo posėdį spalio 22 d., trečiadienį, 7:30 val. vak., Ateitininkų namuose. Daugiau informacijų teikia Raminta tel. 630-377-9957.

Nors renginys, pavadintas „Moters savaitgalis“, bet jį mieliai kviečiami ir vyrai! Jis rengiamas spalio 25-26 d. Pasaulio lietuvių centro Bočių menėje. Pradžią 9:30 val. r. Paskaitos parinktos labai įvairios, tad jos bus įdomios ir moterims, ir vyrams. Regulentės sutiko pasidalinti savo žiniomis ir patirtimi, o publikai reikia ateiti ir pasiklausyti.

Jaunimo dėmesiai! Kiekvieną seštadienį, 5 val. p.p. Pal. Jurgio Matulaučio misijos bažnyčioje bus Mišios, skirtos specialiai jaunimui. Visi kviečiami ateiti ir pasimelsti su giesmėmis, gitaroms pritariant.

Pirmoji lietuviška knyga, išleista Amerikoje 1875 metais, buvo Mykolo Tvarausko žodynas, perspausdintas Vilniuje. Su šiuo retu leidiniu bus supažindinta sekmadienį, spalio 26 d., 3 val. p.p. Balzecko Lietuvių kultūros muziejuje. Visi knygos mylėtojai kviečiami dalyvauti.

Retų lietuviškų knygų paroda iš Balzecko Lietuvių kultūros muziejaus rinkinio bus muziejuje atidaryta per Mažvydo minėjimą, sekmadienį, spalio 26 d., 3 val. p.p. Visi kviečiami atvykti.

Kaip jau buvo skelbta, prel. Juozas Prunskis yra isteigęs fondą, kurį tvarkyti pavedė JAV LB Socialinių reikalų tarybai. Vykdydami mecenato pageidavimus, ieškome asmenų, sulaukusių 65 m. amžiaus ir dirbančių katalikškoje labdaringoje veikloje. Iš jų komisija išrinkti asmenį ir jis bus pagerbtas gruodžio 13 d. vykšančiame labdaros vakare „Seklyčioje“. Organizacijos ir pavieniai asmenys prašomi siūlyti (tik raštu) kandidatus. Siūlant parašyti trumpą to asmens biografiją ir apibudinti veiklą. Pasiūlymai turi būti atsiųsti iki lapkričio 1 d. Siųsti adresu: Juozas Žygas, 9604 S. Karlov, Oak Lawn, IL 60453.

Artėja įdomus „Margučio“ koncertas. Nepraleiskite progos pasiklausyti Bostono vyrų seksteto, kuris po ilgos pertraukos atvyksta į Čikagą. Koncertas bus spalio 19 d., sekmadienį, 3 val. p.p., Jaunimo centre. Palaikykime savo meno vienetus!

DAILININKĖ M. STANKŪNIENĖ RENGIA SI PARODAI

Dail. Magdalena Birutė Stankūnienė yra viena produktyviausių dailininkių šioje. Ji yra sukūrusi šimtus meno darbų, kurių daugumą padovanojusi Lietuvai: muziejams, bibliotekoms, Kauno, Marijampolės, Vilkaviškio ir kitų vietovių kultūros centrams. Dailininkė yra tapytoja, grafikė, vitražistė. Ji dirba mozaikos ir batikos darbus. (Batika, tai senoviška meno darbo technika, tai vaškas ant drobės vartojant dažus, kreidą.) Dailininkės kūrybinis dėmesys skirtas žemei, tėvų kraštui, paveikslus kuria ciklais. Pvz., paveikslų ciklas: „Motina žemė“ paveiksliai: motina gamta, žemė žydi, tolimą žemę, „Žemyn pasaka“, ciklas „Lietuvos kaimo moterys“. Čia dailininkės moterys dirba namų ir ūkio darbus: sodina, skalbia, šieną griebia, rugius riša, bulves kasa ir t.t. Šis paveikslų ciklas ryškiai atspindi mūsų rašytojo, klasiko Kr. Donelaičio poemos kūrinio „Metai“ temos turinį. Ryšku, kad dailininkė kuria tautinės sąmonės vedina, ji atkuria vaikystėje, jaunystėje matytus vaizdus — kaimo žmonių buitį. Savo kūrybinį potencialą pasitelkusi, dailininkė sukuria savitą kompoziciją, koloritą ir šitaip tampa originali — tūri aiškų, ryškų

kūrybinį veidą. Vieną kurią jos paveikslą pamatius, nereikia klausti kieno jis — paveikslas pats pasisako ir iš tolo į save pamoja.

Itin įdomus „Deivės“ paveikslų ciklas: Medeina, Žemyn pasaka. Keturiolika darbų. Šiuose paveiksluose lengva užčiuopti daug tautinio, mitologinio elemento. M. B. Stankūnienės paveiksliai, kūryba dvelkia mistika, iš-
šaukia susidomėjimą.

M. B. Stankūnienė yra surengusi savo darbų parodą Amerikoje: keletą Čikagoje, M. K. Čiurlionio galerijoje, Clevelande, Los Angeles, Detroito. Dailininkė savo darbus yra nuvežusi net į tolimąją Australiją ir ten sulaukusi didelio parodos pasisekimo.

Australijos lietuvis, Jonas Mašanauskas, laikraštįje „Mūsų pastogė“ šitaip rašo: „Sakoma, kad yra lengva kupranugariumi išlipti per adatas ausi, negu tautiečiui atidaryti piniginę reikalams, iš kurių jis nemato greitos ir didelės naudos. Melburniškiai šią teoriją sugriovė, 1987 m. liepos 26 d. Lietuvių namuose įvykusioje dailininkės M. B. Stankūnienės parodoje. Iš dvidešimties parodoje išstatytų paveikslų, septyniolika buvo paroduota“.

Dailininkė M. Birutė savo kūrybos darbus yra išnešusi ir į amerikiečių pasaulį, ir ten susilaukusi įvertinimo, premijų. Lietuvių ir amerikiečių pasaulyje už savo kūrybos darbus yra gavus keliasdešimt žymenų, premijų. Dailininkės kūrybą teigiamai įvertino daug iškilų išsivijusių ir Lietuvos dailininkų.

Dailininkė B. Stankūnienė viena pirmųjų išdrįso ir nuvyko į okupuotą Lietuvą aplankyti savo giminių bei kalninaus tautos. Netrukus, 1968 m., ji surengė savo darbų parodą M. K. Čiurlionio vardo galerijoje Kaune, kur susilaukė nepaprastai didelio dėmesio, gausaus lankytojų skaičiaus, ne tik iš paties Kauno, bet ir iš paties Lietuvos. Dailininkė praktiškai paliudijo, kad išsivija yra tautiniai gyva, kūrybinga, myli Lietuvą ir ją rūpinasi. Tai buvo tiesioginis atkirtis okupantui, kuris per visas tribūnas melavo, šaukė, kad išsivija yra tik nudžiūvusi šaka. M. Birutė Stankūnienė daugelį parodoje išstatytų darbų paliko, padovanojo M. K. Čiurlionio galerijai.

Dailininkė Lietuvą lankė daug kartų, ypač jai laisvę atgavus, ir vis su glėbiu dovanų, ne tik savo giminiams, bet ir apščiui kultūrinio turto: paveikslų, knygų skirtų Kauno, Marijampolės, Vilkaviškio miestų bibliotekoms, muziejams. Tautiečiai M. B. Stankūnienės skolingi neliko — už didelę meilę gimtajam kraštui, už didelį dosnumą atsilygino, suteikdami Vilkaviškio miesto Garbės pilietės vardą.

Yra išleistas dailininkės M. B. Stankūnienės meno kūriniių reprodukcijų albumas — monografija. Prabangaus leidinio įvadą parašė Romualdas Budrys, Lietuvos dailės meno muziejaus direktorius. Štai trumpa ištrauka: „M. B. Stankūnienės kūrybos vidinis impulsas, dvasinis reikšmingumas bylote byloja apie autorės sielos imlumą, nuolatinį liepsnojimą, norą dalintis, semtis ir vėl dalintis, duoti, duoti, duoti. Būdamas V. Petravičiaus mokinė ji kartojo su juo: Aš žinau! Žinau iš prigimties, žinau savo tautai ir pasauliui“. Pateiktos autorės tėvelių nuotraukos. Autorės trumpa trumpa biografija, nurodyta,

Dail. Birutė Magdalena Stankūnienė

kada, kur studijavo meną. Albulumą puošia spalvotos kūriniių reprodukcijos, egzotiškos gelės, rojaus paukščiai. Pateikta po keletą nuotraukų iš ciklo „Žemė žydi“, „Kaimo buitį“ metų laikų ir darbų vaizdai. Ištraukos iš atsiliepimų spaudoje apie autorės kūrybą. Pateiktas dovanotų kūrinių katalogas. Nurodyta, kur, kada yra rengtos autorės kūrinių parodos. Albumas-monografija yra 271-no puslapio, gan didelio formato 12-8.5 inč. apimties. Puikus kreidinis popierius: malonu į ranką paimti, pavartyti ir savo biblioteką leidiniu papuošti.

Tenka pastebėti, kad dailininkė Birutė nesirengia sėdėti ant nuskintų laurų. Ji visu kūrybinio potencialu kuria, dirba ir jau rengiasi parodai Lietuvių dailės muziejuje, Lemont, IL. Dailininkės teigimu, parodoje bus išstatyta ir daug naujų darbų, iš viso 72 paveiksliai. Tai tapybos, grafikos ir batikos darbai. Parodą globos dailės muziejaus direktorė Dalia Šlenienė. Parodos atidarymas vyks spalio 18 d. Jau nebedaug turime išsivijusių kultūros lobių kūrėjų, tad nepraleiskime progos pasidžiaugti jų kūryba — aplankyti parodą.

Z. Juškevičienė

SKELBIMAI · REKLAMA · SKELBIMAI

x Siuntiniai, pinigai į Lietuvą per TRANSPAK, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Tel. 773-838-1050. (sk.)

x Kviečiame į dainos ir fortepijono koncertą spalio 19 d., sekmadienį, 1 val. p.p. Lietuvių Dailės muziejuje, Lemont, IL. Programoje: sopranas Lijana Kopustaitė Paulietė ir pianistė Gintė Čepinskaitė. (sk.)

x ALDONA RAUCHIENĖ IR VIDA RIMIENĖ, Riverside IL, pagerbdamos savo motinos a.a. ALDONOS TAMOŠIŪNIENĖS atminimą, globoja vieną našlaitį Lietuvoje. Pratešdamos globą našlaičiui kitiems metams, atsiuntė \$150. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk.)

x Dr. ALBINA PRUNSKIENĖ, Indian Head Park IL, remia du našlaičius Lietuvoje. Pratešdama vieno našlaičio paramą atsiuntė \$150. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk.)

x Lietuvių Katalikų religinė šalpa atsiuntė \$300 Lithuanian Mercy Lift. Nuosirdžiai dėkojame už auką. Dirbdami kartu galime padėti Lietuvos vargstantiems. (sk.)

x LINAS JOHANSONAS, Cleveland, Ohio, per „Saulutę“, Lietuvos vaikų globos būrelį, pradėjo remti berniuką Ukmergėje. Per „Saulutę“, paaugojant \$240 į metus remėjas gauna vaikučio nuotrauką, aprašymą, adresą. Labai atii! Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk.)

x Spalio 19 d., sekmadienį visų keliai veda į Jaunimo Centro kavinę, kur, po 10 val. Šv. Mišių Tėvų Jėzuitų koplyčioje, galėsite pasmaguriuoti skaniais mieliniais blynais ir obuoline koše. Laukiame! Jaunimo Centro Moterų klubas. (sk.)

x Dail. Magdalenos Stankūnienės batikos ir grafikos paroda Lietuvių Dailės muziejuje, Lemont, IL spalio 18 d. iki lapkričio 9 d. Atidarymas šeštadienį, spalio 18 d. 7 val. vakaro. (sk.)

x LINAS JOHANSONAS, Cleveland, Ohio, per „Saulutę“, Lietuvos vaikų globos būrelį, pradėjo remti berniuką Ukmergėje. Per „Saulutę“, paaugojant \$240 į metus remėjas gauna vaikučio nuotrauką, aprašymą, adresą. Labai atii! „Saulutę“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089. Tel. (847) 537-7949. (sk.)

x Spalio 19 d., sekmadienį visų keliai veda į Jaunimo centro kavinę, kur, po 10 val. Šv. Mišių Tėvų Jėzuitų koplyčioje, galėsite pasmaguriuoti skaniais mieliniais blynais ir obuoline koše. Laukiame! Jaunimo centro Moterų klubas. (sk.)

x ALDONA RAUCHIENĖ IR VIDA RIMIENĖ, Riverside IL, pagerbdami savo motinos a.a. ALDONOS TAMOŠIŪNIENĖS atminimą, globoja vieną našlaitį Lietuvoje. Pratešdamos globą našlaičiui kitiems metams, atsiuntė \$150. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk.)

x Dr. ALBINA PRUNSKIENĖ, Indian Head Park IL, remia du našlaičius Lietuvoje. Pratešdama vieno našlaičio paramą atsiuntė \$150. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk.)

x Lietuvių Katalikų religinė šalpa \$300 Lithuanian Mercy Lift. Nuosirdžiai dėkojame už auką. Dirbdami kartu galime daugiau padėti Lietuvos vargstantiems. (sk.)

ARAS ROOFING
Atgaila, Kyla
Daugiau ir Tiesiau
Kokybiškai ir Saugiai
Tel. 630-257-0716
Skambinti po 6 p.v.

Eleonora Bareikienė